Ватанни севмак иймондандур!

ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг газетаси

Газета 1918 йил 21 июндан чиқа бошлаган

1994 йил 6 январь, пайшанба № 5—6 (21.610). Сотувда эркин нархда.

Ислом КАРИМОВ:

ҲИНДИСТОН САФАРИ САМАРАЛИ БЎЛДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Ҳиндистонга давлат ташрифи ниҳоясига етди. 5 январь куни Президент Тошкентга қайтиб келди.

Сафар мобайнида иқтисодий алоқаларни ва ҳар томонлама ҳамкорликни ривожлантириш асослари тўғрисида битим имзоланди. Шунингдек, маданият, алоқа ва коммуникация, фан ва техника соҳаларида ўзбек-ҳинд ҳамкорлиги йўналишларини белгилайдиган яна бешта ҳужжат ва меморандумга қўл қўйилди. Давлатлараро муносабатларнинг асослари ҳақидаги ратификация ёрлиқлари алмашилди.

— Сафар давомида режалаштирган ишларимизнинг барчасини амалга оширишга эришдик, — деди республикамиз раҳбари журналистлар билан суҳбатда. — Ҳинд заминидаги барча учрашувлар чуқур таассурот қолдирди, икки мамлакат ўртасидаги қадимий алоқаларга янги равнақ бахш этди.

Тошкент аэропортида Президентни Республика Олий Кенгаши Раиси вазифасини бажарувчи Эркин Халилов, Бош вазир Абдулҳошим Муталов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари Исмоил Жўрабеков, Президентнинг Давлат маслаҳатчилари Мавлон Умурзоқов, Алишер Азизхўжаев, Хайрулла Жўраев, Тошкент шаҳри ҳокими Адҳамбек Фозилбеков ва бошқа расмий кишилар кутиб олди.

Кутиб олувчилар орасида Ҳиндистон Республикасининг мамлакатимиздаги муваққат ишлар вакили Алок Сен ҳам бор эди.

(ЎзА).

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг қарори

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ АЙРИМ ФАРМОНЛАРИНИ ЎЗ КУЧИНИ ЙЎҚОТГАН ДЕБ ЭЪТИРОФ ЭТИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши қарор қилади:

Ўзбекистон Республикасининг 1993 йил 2 сентябрда қабул қилинган «Маҳаллий давлат ҳокимияти тўғрисида»ги ва «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги қонунларига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Олий Совети Президиумининг қуйидаги фармонлари ўз кучини йўқотган деб эътироф этилсин:

1982 йил 14 июнда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикаси халқ депутатлари область, район, шаҳар, шаҳарлардаги район советлари ижроия комитетларининг бўлимлари ва бошқармалари ҳақида ҳамда уларни тузиш тартиби тўғрисида»ги (Ўзбекистон Республикаси Олий Советининг ведомостлари, 1982 йил, Ғ 17, 313-модда);

1987 йил 1 июлда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикаси халқ депутатлари область, район, шаҳар, шаҳарлардаги район советлари ижроия комитетларининг бўлимлари ва бошқармалари рўйхатига ўзгартишлар киритиш тўғрисида»ги (Ўзбекистон Республикаси Олий Советининг ведомостлари, 1987 йил, Ғ 19, 196-модда);

1988 йил 28 июлда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикаси халқ депутатлари область, район, шаҳар, шаҳарлардаги район советлари ижроия комитетларининг бўлимлари ва бошқармалари рўйхатига ўзгартишлар киритиш тўғрисида»ги (Ўзбекистон Республикаси Олий Советининг ведомостлари, 1988 йил, Ғ 22, 265-модда);

1988 йил 13 декабрда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикаси халқ депутатлари область, район, шаҳар, шаҳардаги район советлари ижроия комитетлари бўлимлари ва бошқармаларининг рўйхатига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги (Ўзбекистон Республикаси Олий Советининг ведомостлари, 1988 йил, Ғ 35, 403-модда).

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раиси вазифасини бажарувчи
Э. ХАЛИЛОВ.
Тошкент шаҳри,
1993 йил 29 декабрь.

Воқеалар, хабарлар, шарҳлар

● Қулайлик

«ЗАНГОРИ ОЛОВ» КЕЛДИ

● НАМАНГАН. Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгашининг аъзоси Қ. Қосимов раислик қилаётган Қ. Солиев номли жамоа хўжалигида қурилаётган даромад қишлоқ аҳолисининг фаровонлигини оширишга сарфланмоқда.

Ўтган йил мобайнида Миришкор, Қиёс қишлоқларида 8 километрли газ қувурлари ётқизилиб, монтаж ишлари тугатилди. Бу ерда 140 ўринли болалар боғчаси, ҳар бири 422 ўринли иккита мактаб биноси ҳам қурилиб фойдаланишга топширилди. Хўжалик барча соҳалар бўйича режаларини бажарди.

Фарҳод ЙЎЛЧИЕВ.

● Кичик корхона

ҚИШЛОҚДА КОНСЕРВА ЗАВОДИ

● НАВОИЙ (вилоят мухбиридан). Қизилтепа туманидаги «Бўстон» ижара хўжалигида кичик консерва заводи фойдаланишга топширилди.

Завод йил мобайнида 3 миллион шартли банка консерва тайёрлаш қувватига эга. Корхона хориждан келтирилган замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган. Қисқа вақт ичида 1 миллиондан зиёд ҳар хил маҳсулот ишлаб чиқарилди. Заводни тумандаги деҳқончилик саноати уюшмасига қарашли кўчма механизациялашган колонна қурувчилари 10 миллион сўмлик маблағ эвазига бунёд этишди. Корхона ҳозирдаёқ хўжаликка икки миллион сўмдан кўпроқ фойда келтирди.

Музаффар ШАРОПОВ.

● Соғлом авлод учун

ЁШЛАР МАРКАЗИ

● ҚАРШИ (вилоят мухбиридан). Муборак шаҳрида ёшлар маркази очилди. Марказ биносини бунёд этишда «Муборакгаз» бошқармаси жамоаси ташаббускорлик кўрсатди.

Энди туман ва шаҳардаги ёшлар турли маросим, тадбир, йиғилишлар ҳамда никоҳ тўйларини ана шу масканда ўтказиш имкониятига эга бўлишди. Бу ерда ташкил этилган Янги йил байрами ҳам қизиқарли ўтди. Қорбобо ва қорқизларни чиқишлари мароқли бўлди. Базмда иштирок этган Муборак тумани ҳокими Ж. Қурбонов, ХДП вилоят Кенгашининг иккинчи котиби А. Жабборов, ёшлар иттифоқи вилоят қўмитасининг биринчи котиби Д. Аллаев ва бошқалар юртимиз келажаги бўлган ёшларга омад тиладилар. Наманганлан меҳмон бўлиб келган Юсуфжон қизиқ номидаги сатира театри санъаткорлари кечага файз киритдилар.

Мусо КАРОМОВ.

● *Дўстлик қурилишларида*

«ТОЖ БОБУР»МИ ЁКИ...

Ўзбек ва ҳинд халқларининг дўстлиги қадимий ва мустаҳкам. Уларнинг одатлари, турмуш тарзи, айниқса, санъати, маданиятида жуда кўп ўхшаш қирраларини кўриш мумкин. Бобомиз Бобур мирзо ва унинг авлодлари Ҳиндистонда ҳукмронлик қилган пайтларда икки халқ бир-бирига янада яқинлашди. Бир мамлакатда эришилган ютуқлардан иккинчиси баҳраманд бўлди.

Бобурийлар томонидан ҳинд заминида тикланган меъморий обидалар, хусусан жаҳондаги етти мўъжизанинг бири ҳисобланган Тожмаҳалнинг яратилишида Самарқанд, хусусан, Хуросон, Мовароуннаҳр меъморлари билан бир қаторда ҳиндистонлик нозиктаъб, қўли гул усталарнинг ҳам меҳнати, ақл заковати мужассам.

Ҳозир у ва бошқа обидалар Ҳиндистоннинг фахрига айланган. Улар чет эллик мутахассислар, сайёҳларни ҳамон ҳайратга солиб келяпти. Ҳинд дўстларимиз эса бу биноларни фахр билан кўз қорачиқларидек асрашмоқда.

Ҳиндлар аслида санъаткор, тадбиркор, меҳнаткаш халқ. Жаҳонда ўзига хослиги билан ажралиб туради. Жанубий Африка Республикасида бўлиб ўтган «1993 йил жаҳон гўзали» кўрик-танловида ҳинд чеварлари томонидан яратилган кўйлак кўпчиликни лол қолдириб, биринчи ўринни олганлиги ҳам бежиз эмас. Пойтахтимиздаги «Ганга» дўконидаги кийим-кечакларни ҳам, турли буюмларни ҳам нозик дид билан ишланган санъат асарлари, дейиш мумкин. Шунинг учун дўкондан одамлар аримайди.

Юртимизда балқиб чиққан истиқлол қуёши туфайли икки буюк халқнинг дўстлиги яна ҳам жипслашди, ҳамкорлик йўлини ўз нури билан янада ойдинлаштирди. Юртбошимиз Ислом Каримовнинг Ҳиндистонга мустақил давлат бошлиғи сифатида дастлабки ташрифларидан кейин ўзаро ҳамкорлик янада кучайди. Қўшни корхоналар ташкил этишга киришилди.

Анча пайтдан бери қурилиши кечикиб келаётган Тошкент, Самарқанд ва Бухородаги меҳмонхоналар қурилиши анча жонланди. Бу йил уларнинг ҳаммасини фойдаланишга топшириш мўлжалланмоқда.

Кўз олдимизда салобатли бино. Умумий саҳни 2 гектарни эгаллаган меҳмонхона ўзининг улуғворлиги билан киши диққатини тортади. Ҳозир бу ерда сўнгги тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда. Ён атроф жуда чиройли қилиб ободонлаштирилмоқда. Ичкарида эса жилолаш ва хоналарни жиҳозлаш ишлари давом этаётир.

— Меҳмонхона 16 қаватли бўлиб, бир йўла 600 киши истиқомат қилиши мумкин, — дейди меҳмонхонадан фойдаланиш бўйича бош директор Ўткир Тўхтаев, — жаҳондаги энг ривожланган мамлакатлардаги замонавий меҳмонхоналардан қолишмайди. Бу ерда истиқомат қилувчиларга юксак даражада хизмат кўрсатилади.

Мижозларнинг бемалол яшашлари, мириқиб дам олишлари учун барча шарт-шароитлар яратилади. «Бомбей» деб номланган ўзбек миллий таомлари ресторани, «Гулзор» деб номланган ҳинд миллий таомлари ресторани, турли дўконлар, кеча-кундуз ишлайдиган кафе, буфет, барлар меҳмонлар хизматида бўлади. Уларнинг ҳар бири бир-бирига ўхшамайдиган, ҳинд амалий санъати дурдоналарини ўзида акс эттирган ҳолда безатилмоқда.

Бундан ташқари меҳмонлар анвойи гуллар, турли хил мевалар ўтқазилган ёзги ва қишки боғларда мириқиб сайр қилишлари мумкин. Шунингдек, ҳовузлар, сауналар, чиниқиш хоналари, маиший медицина ва бошқа хизматлардан фойдаланиш имкониятига эгалар. Хоналар эса яхши ва дам олиш учун имконият етарли.

Хуллас, ўзбек ва ҳинд халқларининг дўстлигини ўзида акс эттирувчи салобатли обида пойтахтимиз меҳмонларини ўз бағрига олиш арафасида. Келгусида ҳамкорлигимиз албатта давом этади ва ривож топади. Юртбошимиз Ислом Каримовнинг Ҳиндистонга қилган сафари чоғида тузилган битимлар, имзоланган ҳужжатлар фикримизга ёрқин мисол бўла олади. Энди икки буюк халқнинг ўзаро алоқалари, биродарлиги, ҳамкорлиги янги поғонага чиқиши шубҳасиз.

Меҳмонхона дастлабки пайтда «Тож Бобур», деб номланиши кўзда тутилган эди. Яхши ном. Бу билан икки буюк халқни яқинлаштирган бобомиз руҳини шод этган бўламиз. Қолаверса, соҳибқирон Амир Темур номли боғ яқинида унинг эл суйган набирасининг муборак номи билан аталувчи меҳмонхона бўлса қандай яхши! Сиз бунга нима дейсиз, азиз муштарий?

Каримжон РИХСИЕВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

СУРАТЛАРДА: 1. Бино ичидаги миллий безаклар. 2. Меҳмонхонанинг ташқи кўриниши. 3. Меҳмонхонадан фойдаланиш бўйича бош директор Ўткир Тўхтаев, бош чилангар Мангал Сингх, бош муҳандис Рустам Тошматов, муҳандис Жинеш Такерлар ўзаро мулоқотда.

Абдувоҳид ТЎРАЕВ олган суратлар.

ХУСУСИЙЛАШТИРИШДАГИ ДАСТЛАБКИ НАТИЖАЛАР

5 январь куни Тошкентда Ўзбекистон Республикаси Деҳқонлар уюшмаси ва жамоа хўжаликлари кенгашининг йиғилиши бўлди. Вилоят уюшмаларининг вакиллари, қишлоқ хўжалик ишлари билан боғлиқ бўлган вазирликлар, концернлар ва идораларнинг раҳбарлари иштирокида ўтган бу йиғилишда жамоа хўжаликлари намунавий уставига қўшимча ва ўзгартишлар киритиш масаласи муҳокама этилди.

Республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков шу масала юзасидан нутқ сўзлади. Вазирлар Маҳкамаси «Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотни янада чуқурлаштириш ҳақида» ўтган йил январида қабул қилган қарори, — деди у, — деҳқончилик-саноат мажмуи ходимлари олдига катта вазифалар қўйди. Қарорда зарар келтирадиган ва кам рентабелли давлат хўжаликларини хўжалик юритишнинг давлат тасарруфида бўлмаган бошқа шаклларига босқичма-босқич ўтказиш кўзда тутилган. Хўжалик юритишнинг ана шу шаклларига тезроқ ўтиб олиш бозор муносабатларини ривожлантириш билан боғлиқ қийинчиликларни бартараф этишда асосий омил бўлиб хизмат қилади.

Бултурги тажриба шуни кўрсатдики, — деди нотиқ, — янгича ишлашга ўтган 715 хўжалик фаолиятида ижобий силжишлар яққол намоён бўлди. Энг муҳими, бу хўжаликлар зарар кўрмади. Ходимлар сони ҳам қисқарди. Илгари 100 бош сигир боқиладиган фермаларда етмиш, ҳатто юз нафар ходим меҳнат қилган бўлса, 200 бош мол боқиладиган хусусийлаштирилган фермаларда 5—6 нафар чорвадор ишламоқда.

Йиғилишда ташкилий масала ҳам кўрилди. М. Икромов Тошкент вилоят ҳокими этиб тайинланганлиги муносабати билан республика деҳқонлар уюшмаси ва жамоа хўжаликлари кенгаши раиси вазифасидан озод этилди. С. Сайдалиев шу кенгаш раиси этиб сайланди.

ЎзА.

Ҳамкорликнинг тамал тоши

ЮРТБОШИМИЗНИНГ БУЮК БРИТАНИЯ ВА ШИМОЛИЙ ИРЛАНДИЯ БИРЛАШГАН ҚИРОЛЛИГИГА САФАРИ ЧОҒИДА ИНГЛИЗ ШАРҚШУНОСЛАРИ ҚИРОЛ ГЕНРИХ IV ЛАНКАСТЕРЛИКНИНГ АМИР ТЕМУР ВА УНИНГ ЎҒЛИ МИРОНШОҲГА 1403 ЙИЛИ ЙЎЛЛАГАН ХАТЛАРИНИНГ ФОТОНУСХАЛАРИНИ ТАҚДИМ ЭТГАН ЭДИЛАР.

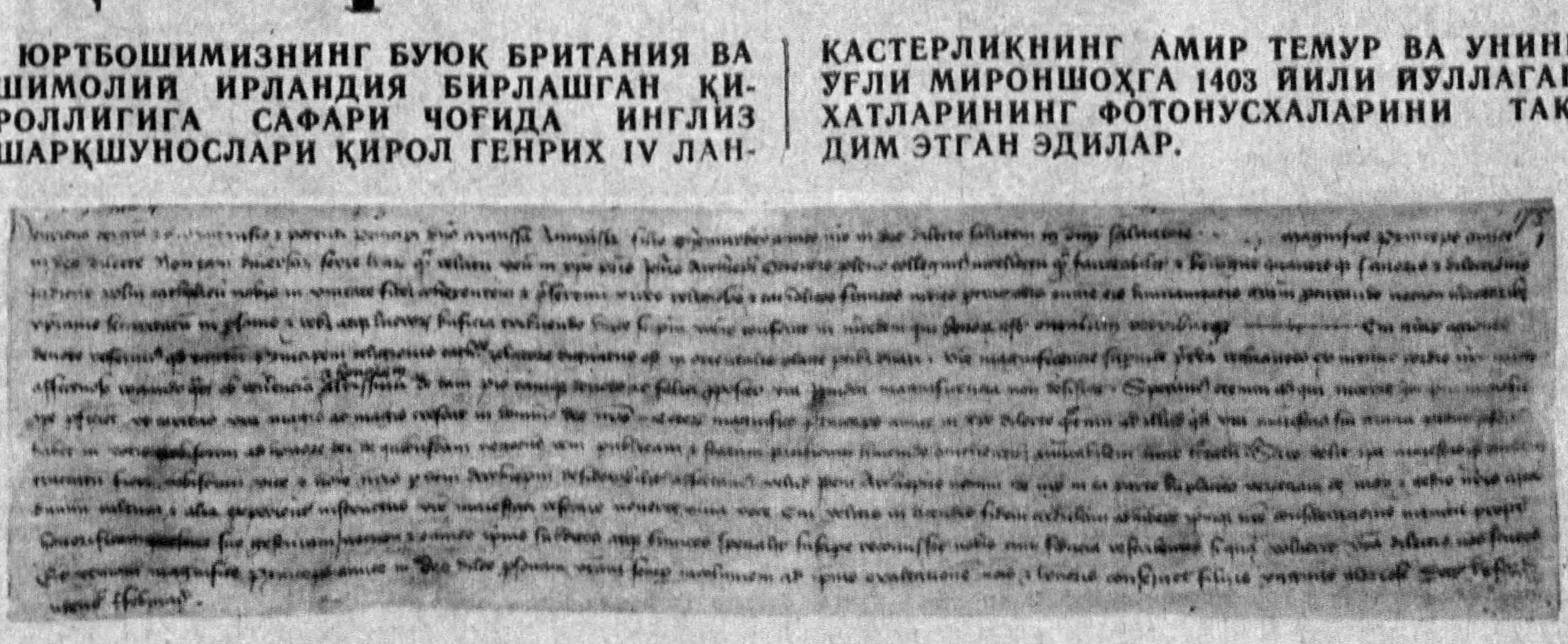

Ўтган йилнинг охирида мамлакатимиз раҳбари Ислом Каримов Буюк Британия ва Шимолий Ирландия Бирлашган Қироллигига расмий-амалий сафар қилиб қайтди. Бу сафар, бир қарашда, Ўзбекистон билан Буюк Британия давлатлари ўртасидаги муносабатларни йўлга қўйиш дебочаси бўлди, деган таассурот уйғотади. Агар биз бу икки мамлакат халқлари ўтмишига теранроқ назар солсак, дўстлик ва ҳамкорликка бундан бир неча аср аввал — улуғ Амир Темур бобомиз даврида тамал тоши қўйилганини кўришимиз мумкин.

Маълумки, дунё халқларини бир-бирига эътиқодлар бирлиги, дунёқарашлар мослиги, ўзаро манфаатлар ва тараққиёт йўлидаги муштарак жиҳатлар боғлаб туради. Тарихнинг кескин, бурилиш паллаларида берилган ёрдамни авлодлар ҳамиша ёдда тутади.

Бундан қарийб беш аср муқаддам Ғарбий Европада вужудга келган ижтимоий-иқтисодий, сиёсий вазият минтақа халқларини, хусусан инглизларни Шарқ сари юзланишга, аждодларимиз билан барча соҳаларда баҳамжиҳат бўлишга ундади. Чунончи, уларнинг бугунги оламшумул тараққиётида соҳибқирон Темур ва шавкатли бобокалонларимизнинг тутган ўрни бебаҳо экани сир эмас.

Президентимизнинг Буюк Британияга сафари чоғида қиролича Елизавета II ва Бош вазир Жон Мейжор билан ўтказилган суҳбатларда икки мамлакат халқларининг маданий-маърифий, илмий-техникавий, иқтисодий алоқаларини ҳар томонлама ривожлантириш хусусида батафсил келишиб олинди ва бир қатор расмий ҳужжатлар имзоланди. Ташриф самараси ўлароқ, юртимизга Буюк британиялик иш одамлари гуруҳ-гуруҳ бўлиб келиб, республикамиз имкониятлари билан обдан танишмоқдалар ва биргаликда ишлаш таклифини киритмоқдалар.

Юртбошимизнинг Буюк Британия ва Шимолий Ирландия Бирлашган Қироллигига сафари ғоят тиғиз ўтганига қарамай, бир гуруҳ инглиз шарқшунослари билан ҳам учрашишга вақт топа олди. Мезбонлар олий даражадаги меҳмонга юксак эҳтиром кўрсатиб, икки халқнинг кўп асрлик дўстлигини исботловчи, ўз мамлакатларидаги нуфузли музейда сақланаётган қирол Генрих IV Ланкастерликнинг Амир Темур ва унинг ўғли Мироншоҳга 1403 йили йўллаган хатларининг фотонусхаларини мамнуният-ла тақдим этдилар.

Лотин тилида битилган бу ноёб тарихий ҳужжатларнинг биринчисида, жумладан, шундай дейилади:

«Яратганнинг иноятн билан бизким Англия ва Франциянинг қироли, шунингдек, Ирландия ҳокими Генрих улуғ ва қудратли подшоҳ Темурбекка сўзимиз шулдир: худонинг азиз бандаси бўлмиш Сиз дўстимизга самимий саломлар бўлсин ва Сизга худо тинчлик ато қилсин.

(Давоми иккинчи бетда).

Янгиликлар Воқеалар Хабарлар

„Биз ким, мулки Турон..“

ГЕРМАНИЯГА ПАРВОЗ ОСОНЛАШДИ

● АЛМАТИ. Алмати — Франкфурт — Алмати авиарейси бўйича биринчи парвоз муваффақиятли ўтди.

Хорижий йўловчилар учун билет АҚШнинг 1300 долларида баҳоланди. Ҳамдўстлик мамлакатлари йўловчилари эса 3042 тангадан тўлашди. Миллий авиакомпания «Алмати — Ганновер» ҳаво йўлидаги гавжумликни юмшатиш мақсадида ана шундай имконият яратди. Немис томони билан бўладиган ўзаро ҳисоб-китоблар самолётларни ёқилғи билан ўзаро таъминлаш хизматини ҳам қамраб олади.

ШАРТНОМА ИМЗОЛАНДИ

● Хўжанд шаҳри Ўзбекистон ва бошқа кўпгина ҳамдўстлик мамлакатлари шаҳарлари билан ўзаро иқтисодий ҳамкорлик қилиб келмоқда.

Яқинда Россия Федерациясининг Оренбург шаҳри вакиллари бу ерга келишган эди. Улар шаҳардаги саноат корхоналарида, жумладан ипак комбинати, «Сано» Тожикистон — Америка қўшма корхонасида бўлишди. Ташриф сўнгида Хўжанд ва Оренбург шаҳарлари ўртасида иқтисодий ҳамкорлик бўйича шартнома имзоланди.

КОИНОТ АЛОҚАСИ ЎРНАТИЛДИ

● БИШКЕК. Қирғизистон «Интерспутник» халқаро коинот алоқаси ташкилоти аъзоси бўлди.

Эндиликда бу аъзолик туфайли коинотда ҳаракатланувчи ер сунъий йўлдошлари орқали ҳар хил ахборотларни узатиш ва қабул қилиб олиш имконияти яратилди. Ана шу пайтда Бишкекда Туркия билан радио эшиттиришлари ва телевидение кўрсатувлари узатиш бўйича 24 соатдан иборат ҳамкорлик ҳақида ҳукуматлараро шартнома ҳам имзоланди.

АТОМ ЭЛЕКТР СТАНЦИЯСИ

● ЛЕНИНОБОД. Шимолий Тожикистон тарихида биринчи марта Ленинобод ҳудудида атом электр станцияси қурилиши лозимлиги тўғрисидаги масала кўтарилди.

ПАРЛАМЕНТ ПРЕЗИДЕНТГА ҚАРШИ

● АШГАБАТ. Туркманистон Республикаси парламентининг навбатдаги сессияси янги қонунларнинг мажмуаси учун якдиллик билан овоз берди.

Айни пайтда депутатлар Президент Сапармурод Ниёзов ўзининг фармони билан аввалги сессиянинг унинг туғилган кунини халқаро миқёсда нишонлаш тўғрисидаги қарорини бекор қилиш ҳақидаги фармонини бир овоздан қоралади. Ҳокимиятнинг Олий мажлиси халқнинг хоҳиш иродаси бўйича Ниёзовнинг президентлик ваколатини яна 10 йил узайтириш ҳақида қарор қабул қилди. Бу масала шу йилнинг 15 январида бўлиб ўтадиган халқ референдумидан кейин ҳал бўлади. Бошқа ҳужжатлар орасида «Қимматли қоғоз пуллар ва биржалар фондлари» ҳақидаги қонун қизиқиш уйғотмоқда.

«ТУКА» ЮМУШЛАРИ

● БИШКЕК. Бу ерда «Тука» фирмаси очилди.

Бу янги корхона автомобилларга ёнилғи қуйиш станциялари қурилишини ўз зиммасига олган. Бундан ташқари у техника хизмати кўрсатиш станциялари ва нефтни қайта ишлаш заводларини бунёд этади ҳамда Қораболта шаҳрида коммуникацияларнинг кенгайтирилган тармоғини яратишга бел боғлаган.

ТУРКМАНИСТОН — ТУРКИЯ ҲАМКОРЛИГИ

● АШГАБАТ. Туркия ва Туркманистон электр техника маҳсулотларини ишлаб чиқариш бўйича ҳамкорлик қилишга бел боғламоқда.

Туркия энергетика вазири жаноб В. Отасой Ашгабатда расмий сафар билан бўлган чоғида Туркманистонда электр техника маҳсулотларини ишлаб чиқариш борасида бир қатор қўшма корхоналар яратиш тўғрисида гапириб берди. «Бизнинг ҳамкорлигимиз сизнинг республикангиз электр тизимини жаҳон халқаро ўлчамлари даражасига олиб чиқишига ишончим комил» деди у.

КЎНГИЛСИЗ ҲОДИСА

● ПАВЛОДАР. Қозоғистоннинг Павлодар вилоятида кетма-кет юз берган икки ҳодиса одамларни саросимага туширди.

Биринчидан, вилоят марказида нефтни қайта ишлаш заводидан ёнғин чиқди. У тўрт соатда бартараф этилди. Лекин вилоятда ўзи тақчил бўлиб турган газнинг анчагина қисмидан ҳам маҳрум бўлинди.

Ана шу пайтда «Экибастуз» бирлашмасининг «Северний» конида 20 метр чуқурликда метан портлаб кетди.

УРУҒЛИК КАРТОШКА ЭРОНДАН КЕЛТИРИЛАДИ

● Туркманистонга Эрондан уруғлик картошка кела бошлади.

Бу тадбир Туркманистон қишлоқ хўжалик ва озиқ-овқат вазирлиги билан Эроннинг «Гургентехника ЛТД» фирмаси ўртасида тузилган шартнома туфайли амалга оширилмоқда.

Туркманистонда Эроннинг уруғлик картошкаси аввалдаёқ тажрибадан ўтказилган эди. Бу йил Ашгабат яқинида жойлашган Мятжи номли ихтисослашган жамоа хўжалигида ана шу нав картошка экилган майдонларнинг ҳар гектаридан 200 центнердан юқори ҳосил йиғиштириб олинди. Бу одатдаги картошка навлари ҳосилдорлигидан икки маротаба юқоридир.

(Марказий Осиё ахборот агентликлари ва рўзномаларидан олинди).

Янгиликлар Воқеалар Хабарлар

(Давоми. Боши биринчи бетда).

Ҳамкорликнинг тамал тоши

...Исо пайғамбарнинг Шарқдаги вакили — архиепископ Иоанн орқали юборган хатингиз билан танишибгина қолмай, Сиз ишонч билдирган ул зотдан оғзаки суҳбат чоғи яна бирмунча гапларни эшитиб, Сизга нисбатан бўлган дўстлик туйғусини бир бор ҳис қилдик. Биз билдирган дўстлик ишончингизга лойиқ иш қилганимизча йўқ ҳали; Сизнинг эсон-омонлигингизни мазкур архиепископдан эшитиб қувондик, шу билан бирга, айни вақтда Сизнинг шавкатли ўғлингиз топшириғи билан Францияга бошқа масалалар бўйича, яъни сулҳ ва ҳамжиҳатлик юзасидан изҳор этилмиш истаклар бизни беҳад мамнун қилди. Шундан сўнг Сизнинг ҳузурингизга боргувчи руҳоний (доминиканлар орденига мансуб бўлган) Франческо Шадер томонидан Сиз зоти олийларига шуни маълум қиламизки, биз ўзаро алоқаларимиз доирасини кенгайтириш, давлатларимиз савдогарларининг бир-бирлари билан илгари — аждодларимиз даврида бўлганидек учрашиб туришларини таъминлаш ниятидамиз. Бу гапларни, улуғ подшоҳ, Сизга бўлган дўстлигимизнинг рамзи сифатида айтмоқдамиз... Миннатдорлик ила чин қалбдан сўрар эдикки, бундан сўнг савдогарларимизнинг мамлакатингизда бемалол савдо-сотиқ қилишларига имкон туғилса...

Дарвоқе, улуғ подшоҳ, Сизга бўлган муҳаббатимиз ва ҳурматимиз ҳаққи бизнинг томонимиздан мамнуният ила кутиб олинган мазкур архиепископга хайрихоҳлик билдирибгина қолмай, балки дўстона муносабатда бўлдик. Шул боис Сиздан чин қалбдан илтимос қиламизки, ҳузурингизга борса, Сиз зоти олийлари ҳам у кишини қабул қилурсиз. Ва у бизнинг подшолигимиздаги аҳвол ва олиб борилаётган ишларни сўйлаб бергусидир. Биз унга ўз мулоҳазаларимизни батафсил баён этганмиз, у бизнинг номимиздан Сизга етказадиган хабарга ишонинг...».

Иккинчи дипломатик мактуб эса Амир Темурнинг учинчи ўғли — Мироншоҳнинг номи билан бевосита боғлиқдир. У 1303 йилда отасининг қаламравида бўлган Шимолий Эрон, Табриз ва Султония ҳудудларининг ҳукмдори эди. Ўша пайтда Амир Темур оиласидан тирик қолган ўғил сифатида Мироншоҳ Ғарбий Европа ҳокимларининг диққат-эътиборини ўзига жалб эта бошлаган эди.

Мактубнинг қисқача мазмуни қуйидагилардан иборат: дўстона ва яхши муносабатлар учун, айниқса, руҳонийларга ва франк-католикларга хайрихоҳлик билдириб, уларга илтифот ва марҳаматлар кўрсатгани ҳамда фаранги савдогарларнинг дахлсизлигини таъминлаш ва ўзаро савдо-сотиқ манфаатларини кўзлаб қилган ишлари учун «Шарқ мамлакатларининг амирига» (Мироншоҳни шундай деб аташар эди) миннатдорлик билдирилади. Қирол ўз мактубида Мироншоҳга буларнинг ҳаммасини у «турли хатлардан кўра, архиепископ Иоаннинг маълумотларидан кўпроқ» билиб олганлигини баён этади.

Қиролнинг мактубида кўриниб турибдики, Англия билан дўстона муносабатларни ўрнатишда Мироншоҳ ташаббус кўрсатган, чунки у «хабар беришларича, давлат ишларига тааллуқли бўлган баъзи бир масалалар юзасидан биз билан дўстона муносабатлар ва тинчлик алоқасини ўрнатиш йўлини қидирди». Қирол мактубида Мироншоҳ билан шартнома тузиш истаги изҳор қилинади ва шу мақсадда Англия ишларидан яхши хабардор бўлган архиепископ Иоаннинг вакил қилиб тайинлангани, унга тўла ишонч билдирилгани маълум этилади.*

Буюк Британия ва Ўзбекистон Республикаси ўртасида амалий ҳамкорлик муносабатлари ривожланиб бораётган ҳозирги кунларда бу каби қадимий ҳужжатлар муҳим тарихий аҳамият касб этиши шубҳасиздир.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг матбуот хизмати.

*** Тарихий ҳужжатлар таржимаси «Самарқанд тарихи» китобининг 1-жилдида берилган маълумотлар асосида тайёрланди.**

● *ХДП: сиёсий ташкилот нуфузи*

БИРИНЧИ БЎЛИШ ОСОНМАС

Ҳаёт шунчаки ўтган кунлар билан эмас, балки киши хотирасида умрбод муҳрланиб қоладиган бунёдкорлик меҳнати ва серқирра излар билан ўлчанади. «Санаб берган куни бор, ўлчаб берган ризқи бор» деганда бобокалонларимиз минг бор ҳақ. Ҳаёт синовларини енгиб ўтиш осонмас.

Бу хўжаликнинг шаклланиш тарихи кўпларга унча танишмас. Билмаганлар қўриқ ерларда тузилган хўжалик, дея қўл силтаб қўяқолади. Тўғри, хўжалик қум барханларини қаричма-қарич ўзлаштириш ҳисобига юзага келган. Илгарилари довруғи достон «Қорақум» давлат наслчилик заводи бўларди. Ёзнинг эллик даражали жазирамасида ана шу поёнсиз саксовулзорда қўй боқаётган чўпоннинг жонига тўзим берсин, дердингиз.

Эндиликда у кунлар тарих бўлиб қолди. Қум-барханлари ўрнида янги турар-жойлар, шинам дала шийпонлари, маданий-маиший бинолар қурилди. Сўлим боғ-роғлар яратилди. Қўйчивонлар ўз касбларини пахтакорликка алмаштирдилар. Ана шу ҳаракатнинг кашшофларидан бири марҳум Ашур Асадов эди. Ишлаб чиқаришнинг бу моҳир ташкилотчисининг оқилона раҳбарлигида хўжалик оёққа қалқди, кучга тўлди.

Ашур Асадов тўсатдан вафот этди. Шундан кейин раҳбар устига раҳбар алмашаверди. Етти йил ичида олти марта совхоз директори янгиланди. Хўжалик «каптархонага» айланиб қолди. Бири кетиб, бири келди. Оқибатда хўжалик ўпирилиш даражасига етди. Шунда туман раҳбарларининг кўз олдидан Мейли Йўлдошев ўтди. Узоқ ўйлаб ўтирадиган вақт эмасди. Давлат хўжалиги иқтисодиётини кўтариш, аҳолининг турмуш даражасини яхшилаш керак эди. Шундай йўл тутилди...

Фирқа мактабида тобланган Мейли Йўлдошев давлат хўжалигига директор бўлгач, дастлаб қолоқлик сабабларини обдон ўрганди. Тажрибали деҳқонлар билан маслаҳатлашди. Кадрлар таркибини қайта кўриб чиқди. Чаққон, ишда ўзини кўрсатган, ишбилармон ёшларга, фирқа фаолларига таянди, ибратли ташаббусларни қўллаб-қувватлади. Босиқлик билан ҳар бир кишининг маслаҳатига, ўгитига қулоқ тутди. Бева-бечоранинг бошини силади. Кўнгли синиқларга тасқин бериб, уларга тўғри йўл кўрсатди. Жамоани бир оила фарзандидек бирлаштирди.

Биринчи бўлиш, илғорликни бой бермаслик раҳбар шахсини безайди. Мейли Йўлдошев бошлиқ хўжалик энди тумандагина эмас, Қашқадарёда ҳам номдор хўжалик 1987 йилдан бери пахта тайёрлаш режасини биринчи бўлиб бажаради. Ўтган йил ҳам шундай бўлди. Беш ярим минг тонна пахта тайёрланди. Ҳосилнинг 3,5 минг тоннаси «зангори кема»лар бункеридан тўкилди.

«Қаторда норинг бўлса, юкинг ерда қолмайди» деган гап бор. М. Йўлдошевнинг ҳам меҳнатсевар норлари бор. Бригада бошлиқлари Қудрат Тўхтаев, Эгамназар Мейлиев, Сойим Жўраев, Мейли Турдиев, деҳқончилик ширкатлари раислари Жуманазар Мейлиев, Ўроз Тожиев, механизаторлар Сайфулла Набиев, Эгамберди Ҳусенов, Зубайдулла Исмоилов, Файзулла Эломонов кабилар унинг суянган тоғлари.

«Хитой» жамоа-ширкат хўжалиги жамоаси ХДП аъзоси М. Йўлдошев етакчилигида жорий йилни яхши бошлашди. Бултурги даромад бир миллиард икки юз миллион сўмдан ошади. Сарҳисобда даромад бундан ҳам зиёд бўлиши кутиляпти.

Дилларни қувонтирадиган ютуқларни кўриб, беихтиёр ширин хаёлга толади киши. Қанийди, мубораклик партия аъзоси, Мейли Йўлдошевдек ишбилармон раҳбарлар сафимизда янада кўпайса. Ҳаётнинг теран мазмунини англаб, қувонч ва ташвишларига шерик бўлган инсонларгина ҳар соҳада ана шундай корвонбошилик бахтига муяссар бўладилар.

Эргаш РАСУЛОВ, Мусо КАРОМОВ.

ЎЗЛАРИНИ ТОМЧИ БИЛИБ...

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг обрўсини оширишда ёшлар билан ҳамкорлик муҳим аҳамият касб этади. Партиямиз аъзолари сингари ташаббускор ёшлар ҳам мустақил Ўзбекистоннинг ягона давлат тарзида шаклланишида, демократия ғояларини тарғиб қилишда, фуқароларни ижтимоий ҳимоялашда қўлдан келган ҳамма ишни қилишмоқда.

Ҳаётнинг ўзи кўрсатиб турибди. Қаерда бирор-бир янгилик ёхуд ташаббус туғилса, аввало уни ёшлар бошлаб беришади. Айниқса, қўриқ ерларни ўзлаштиришда, долзарб қурилишларда, жумҳуриятимиз миллий гвардияларини шакллантиришда ёшлар иштирокини бунга мисол қилиб кўрсатиш мумкин. Айни кезда ўз истиқлолига эришган республикамиз иқтисодиётини мустаҳкамлашда, уни жаҳонга танитишда ташаббускор ёшлар камарбастадир. Ана шулардан келиб чиқиб, партия кенгашимиз Ёшлар Иттифоқи туман қўмитаси билан амалий ҳамкорликни йўлга қўйган. Аниқроғи, ёшлар қўмитаси билан биргаликда фаолият кўрсатиш, ташаббус ва тажрибаларни ўртоқлашиш, туманда ижтимоий-сиёсий аҳволни барқарорлаштириш, оммавий тадбирларни ўтказиш ва уларга бош-қош бўлиш, аҳолини ижтимоий ҳимоялаш юзасидан шартнома асосида иш дастурини ишлаб чиққанмиз. Йиғилишларимиз, тадбирларимиз, қўйинги, бюро ва пленумларимизгача — ҳаммасида ёшлар қўмитаси вакиллари тўлиқ иштирок этишади.

Шуни ҳам қайд этиш ўринлики, агар туманда 38 та бошланғич партия ташкилотига уюшган 1307 нафар ХДП аъзоси бўлса, туман Ёшлар Иттифоқи қўмитасининг жойлардаги юзга яқин ташкилотларида 6,5 мингдан ортиқ аъзо бор. Бу ниҳоятда катта куч. Чорвачилик соҳаси ёшлар тасарруфида.

Туман қишлоқларини табиий газ билан таъминлашда у ерларга ичимлик суви олиб келишда ҳам ёшларимиз ғайрат кўрсатишяпти. Бу ўринда «Ижанд», «Гигант», «Янгиқўрғон», «Зарафшон», Навоий номли, Соатқул Жўраев номли хўжаликлардаги ёшлар ташкилотлари ишларини алоҳида таъкидламоқ керак. Масалан, «Зарафшон» жамоа хўжалигидаги ёшларнинг амалий кўмаги билан «Хашман», «Армижон» қишлоқларида юзлаб хонадонларида «зангори олов» ёна бошлади. Шунингдек, мазкур хўжаликда ёшлар саъйи-ҳаракати билан ўйингоҳ, янги чойхона ва савдо дўконлари қурилди.

Шуни алоҳида қайд этмоқ керакки, ёшларни бир мақсад сари йўналтиришда, улар бошлаган ташаббусларни қўллаб-қувватлаб, амалий кўмак беришда партия фаолларимиз, ХДП аъзоларимиз жонкуярлик кўрсатишяпти. «Гигант» давлат хўжалиги партия ташкилоти (котиби Абдувоҳид Пирматов), «Янгиқўрғон» жамоа хўжалиги бошланғич партия ташкилоти (котиби Остон Ражабов), Соатқул Жўраев номли хўжалик партия ташкилоти (котиби Нуриддин Қозоқов) ёшлар билан ишлашда ўзига хос тажрибага эга. Шундан бўлса керак, ушбу хўжаликларда ёшлар ишлаб чиқаришнинг олдинги сафларида боришяпти. Бу эса хўжаликлар иқтисодиётининг юксалишида, кичик ва қўшма корхоналар қурилишида асқотмоқда. Энг муҳими, мазкур хўжаликларда ташаббускор ёшлар ҳисобидан ХДП аъзолари сони муттасил кўпайиб бораётир. Шунингдек, жойлардаги партия ташкилотлари ва Ёшлар Иттифоқи ташкилотларида уруш, меҳнат фахрийларига ёрдам бериш, ногиронлар, касалмандлар, боқувчисини йўқотганларни ижтимоий ҳимоялаш ишлари ҳам тубдан яхшиланган.

Хуллас, ёшлар асосий таянчимиз, қўл-қанотимиз. Яқиндагина биз туман ёшлар қўмитаси билан биргаликда қўшма пленум ўтказиб, ёшлар жамғармасини ташкил этдик. Заргар ёшлар мажмуи бригадалари ҳам тузилди. Улар қурилиш, шоличилик, маккажўхоричилик, чорвачилик билан шуғулланишади. Бу бригадалар ишларини ёшлар қўмиталари фаолларидан Рустам Сайлихонов, Ҳикмат Шерматов, Рустам Яҳёевлар назорат қилишади. Уларга умумий раҳбарлик эса ХДП туман кенгаши иккинчи котиби Ш. Калонов ва Ёшлар Иттифоқи туман қўмитаси биринчи котиби Хўжақул Нурназаров зиммасига юклатилган.

Булардан ташқари, биз туманда кўчалар ва маҳаллалараро байрам тантаналари ва тадбирлари турли кўрик-танловлар, адабий ва бадиий кечалар ўтказишда, тўй маросимларига раҳбарлик қилишда ҳам қатъий ҳамкорликка эгамиз.

Умуман олганда, ёшлар билан ҳамкорлигимиз партия обрўси ва нуфузи учун хизмат қиляпти. Бундай алоқаларни янада яхшилаш чора-тадбирларини кўраверамиз.

Эркин ТОҒАЕВ, Навбаҳор тумани партия кенгаши биринчи котиби.

ОДАМЛАР КИМГА ЭРГАШИШНИ БИЛИШАДИ

Бу аёлнинг иродасига кўпчилик тан берган. Чунки бундан бир-бир ярим йил аввал бўлиб ўтган воқеалар уни эсанкиратиб қўймади. Дўқ-пўписалар ҳам чўчита олмади. Аксинча қатъиятига қатъият, иродасига ирода қўшилди. Қадрдон жамоаси манфаатларини ҳар қандай шароитда ҳам ҳимоя қилишга шай турди.

Наманганлаги йирик қурилиш ташкилотларидан бири — «Зилол сув» акцияли фирмаси бошлиғи ўзини хон, кўланкасини майдон ҳисоблаб, жамоат ташкилотларининг фаолият кўрсатишини истамади. Жумладан, Халқ демократик партияси бошланғич ташкилотини тузишга қаршилик кўрсатди. Деярли уч юз кишини бирлаштирган, республикага донғи кетган жамоага, унинг фаолларига тазйиқ ўтказиш мумкинмиди? Йўқ, албатта.

Шу пайтгача бошланғич партия ташкилотига етакчилик қилиб келаётган, мутахассислар бўлими бошлиғи Зоҳида Қорабоева ҳеч кимни менсимай қўйган раҳбарга ён босишни ўзига иснод деб билди.

— Янги тайинланган бошлиғимиз Латифжон Хўжаев тўғри йўлни танлай билди, дейди у. — бошланғич партия ташкилотини тузиш ишларига бош-қош бўлди. Ўзи биринчилар қаторида ХДП сафига ўтди.

Қисқа фурсатда фирма бўйича йигирмадан ортиқ киши партия сафига кирди. Зоҳида Қорабоеванинг жонкуярлиги, одамлар ташвиши билан яшаши бу ерда партия ташкилоти обрўсини оширди.

Партия йиғилишларида меҳнат жамоаси учун энг долзарб масалалар муҳокама қилина бошланди. Қатор муаммолар ижобий ҳал этилди.

Биз фирма бошланғич партия ташкилоти иши билан танишиш мақсадида бир неча ишчилар билан суҳбатлашдик.

Қувур ётқизувчи Расулжон Эргашев қуйидагиларни гапириб берди:

— Партия ташкилоти олиб бораётган ишлар ҳаммага манзур бўлаётир. Котиба ишчи-хизматчиларнинг тўйлари, турли маросимларига бош-қош. Яқинда юк машинаси ҳайдовчиси Николай Сидиров ўғлини уйлантирди. Никоҳ кечасининг фирма ошхонасида ўтказилиши, бунга раҳбарият ва партия ташкилотининг оталиғи бизда чуқур таассурот қолдирди.

ХДП аъзоси, 2-участка бошлиғи Абдуқодир Қаҳҳоровнинг таъкидлашича, партия ташкилоти котибаси ҳамиша одамлар орасида, тез-тез суҳбатлар ўтказади. Фирма томонидан қурилган бир неча уй-жой биноларини тақсимлашда ишчи-хизматчиларнинг оилавий шароитлари пухта ўрганилди. Бу борада ҳам ижтимоий адолат ўрнатилди. Уй тақсимлаш комиссиясига раҳбарлик қилган Зоҳидахондан кўпчилик миннатдор бўлди.

Лойиҳалаш бўлими бошлиғи Евгений Николаевич Хан шундай деди:

— Ёшим қирқ бешда. Шу пайтгача бирон партияга аъзо бўлмагандим. Қарасам, ХДП ўз Дастури ва Низомига тўла амал қилиб келяпти. Юртбошимиз, ХДП Раиси И. Каримов олиб бораётган оқилона сиёсат туфайли республикамизда тинчтотувлик ҳукм сураётир. Хуллас, бу партияга аъзо бўлишга аҳд қилдим. Зоҳидахонни котиба ва чин инсон сифатида чуқур ҳурмат қиламан. У одамларни ўз орқасидан эргаштира билади.

Ғишт терувчи Рефат Сатхалиловнинг фикри шундай:

— Мен бу опанинг яхшиликларини асло унутмайман. Ёзда Қримда бўлдим. Бориб-келишнинг ўзи бўлмайди. Бошлиқнинг олдига кириб ёрдам сўрашга ботина олмадим. Партия ташкилоти котибасига учра, деб маслаҳат беришди. Унинг олдига кирдим. Ҳамма чигалликлар ечилди-қолди. ХДП сафига, албатта, кираман.

Ҳозир бошланғич партия ташкилоти ҳаётида қизғин палла. Унинг сафига кирувчилар сони тобора ортиб боряпти. Биз бу ерга ташриф буюрган кунда ҳам З. Қорабоева хонасига кирган икки киши ХДП сафига ўтишни истаб, ариза кўтариб келган экан...

Фарҳод ЙЎЛЧИЕВ.

ТУМАН КЕНГАШЛАРИ СЕССИЯЛАРИ

Халқ депутатлари Комсомолобод туман кенгашининг сессияси бўлди. Унда ташкилий масала кўрилди. С. Қодиров аризасига биноан туман ҳокими вазифасидан озод этилди. Ўзбекистон Халқ демократик партияси вилоят кенгашининг биринчи котиби бўлиб ишлаётган А. Ҳакимов Комсомолобод тумани ҳокими этиб тасдиқланди.

Сессияда Андижон вилояти ҳокими Қ. Обидов сўзга чиқди.

* * *

Халқ депутатлари Урганч туман кенгаши сессиясида ҳам ташкилий масала кўрилди. Ш. Матниёзов саломатлиги ёмонлашгани сабабли аризасига биноан туман ҳокими вазифасидан озод этилди. Вилоят ҳокимлигида котибият мудири лавозимида ишлаб келган Қ. Нуниёзов Урганч тумани ҳокими этиб тасдиқланди.

Сессияда Хоразм вилояти ҳокими М. Жуманиёзов қатнашди.

(ЎзА).

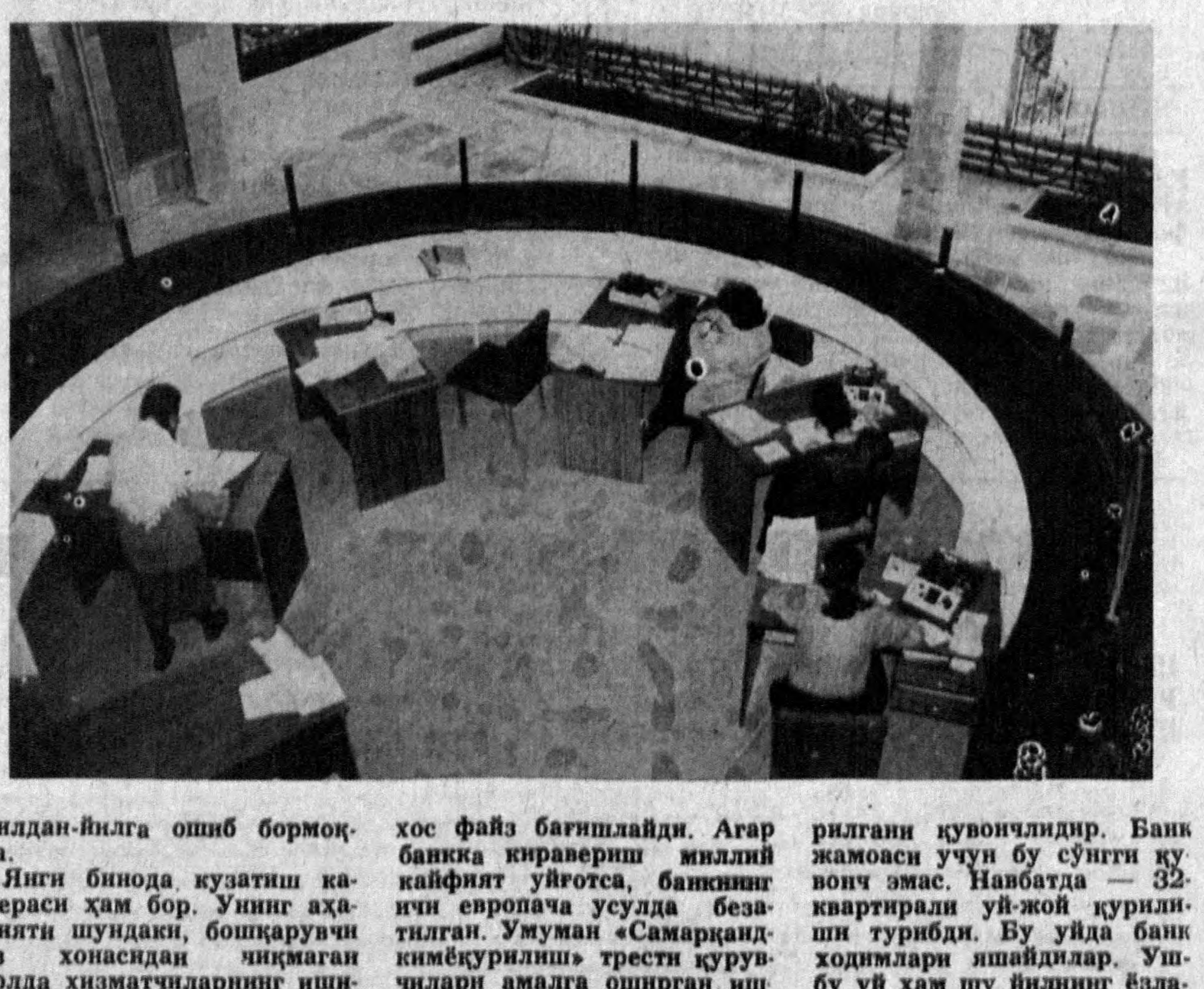

БАНК МИЖОЗЛАРИ УЧУН ҚУЛАЙЛИК

Ўтган 1993 йил Ўзбекистон Республикасининг ҳар томонлама юксалиш йили бўлди. Мустақиллик йўлида муҳим қадамлар қўйилди. Эски қоғоз пуллардан ҳам форир бўлинди. Эндиликда ўзимизнинг «Сўм—Купон» тобора қудратли бўлиб бормоқда. Бунда албатта мамлакатимизнинг банк муассасалари катта хизмат кўрсатишди.

Шу боис ҳам кейинги пайтларда банклар тобора кенгайиб, ривожланиб бормоқда. Яқинда Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг Самарқанд вилоят бошқармасида қувончли воқеа содир бўлди. Банк жамоаси янги бинода ишлай бошлади. Қурувчилар бу бинони қисқа муддатда фойдаланишга топширишди. Бу бино кенг ва чиройли қилиб бунёд этилган. Бу ерда мижозлар учун ва шу ерда хизмат қилувчилар учун барча қулайликлар яратилган. Икки қаватли бино баландлигидаги катта операция зали, залнинг ўртасидаги ярим доира шаклидаги жиҳозлар ва бошқа қулайликлар мижозларга маъқул келаётир. Шу ернинг ўзида қатор кассалар ҳам бор. Иккита қўшимча касса ҳам қурилган. Зеро операция ва хизматлар сони йилдан-йилга ошиб бормоқда.

Янги бинода кузатиш камераси ҳам бор. Унинг аҳамияти шундаки, бошқарувчи ўз хонасидан чиқмаган ҳолда хизматчиларнинг ишини кузатиб туриши мумкин. Ишдан ташқари вақтларда эса бу қимматбаҳо техника қоровул вазифасини ҳам ўтайди.

Аквариум, кўм-кўк бурчак ва манзарали панжаралар муассаса биносига ўзига хос файз бағишлайди. Агар банкка кираверишда миллий кайфият уйғотса, банкнинг ичи европача усулда безатилган. Умуман «Самарқандкимёқурилиш» тресги қурувчилари амалга оширган ишлардан қувонса бўлади. Бу бино бор-йўғи ўн ой ичида қуриб битказилди. Уни яратган меъморларга ҳам қойил қолиш керак.

Ҳозир қиши пайт бўлишига қарамай, ана шу бино тезда фойдаланишга топширилгани қувончлидир. Банк жамоаси учун бу сўнгги қувонч эмас. Навбатда — 32 квартирали уй-жой қурилиши турибди. Бу уйда банк ходимлари яшайдилар. Ушбу уй ҳам шу йилнинг ёзларида фойдаланишга топширилади.

СУРАТЛАРДА: 1. Банкнинг янги биноси. 2. Банк мижозларга хизмат кўрсатмоқда.

О. ҒОФУРОВ (ЎзА) олган суратлар

• ХАТ ВА ҲАЁТ •

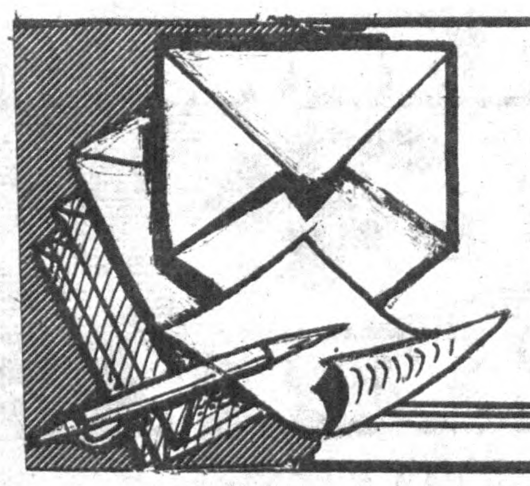

Халқ айтгани ҳақ чиқар

• МУШТАРИЙ:

мулоҳаза юритади

ИЛМ ЙЎЛНИ ЁРИТАР...

Республикамиздаги барча олий ўқув юртларида кириш имтиҳонларининг тест синовлари тизимига ўтиши бу соҳада инқилоб бўлди, десак хато қилмаймиз. Бу тизим нафақат ёшлар, ота-оналарга, балки ўқув юртлари муаллимларига ҳам маъқул тушаётир.

Тест синовлари ёшлардан нафақат чуқур илмни муайян техник тайёргарликни ҳам талаб этади. Менимча бу тайёргарликни ўрта мактабларда ва тайёрлов курсларида амалга оширган маъқул. Фикримнинг исботи учун айтмоқчиманки, ўтган йили бизнинг институтдаги тайёрлов курсида таҳсил бошлаган 100 нафар тингловчининг 92 нафари Самарқанддаги турли олий ўқув юртларига тест синовларини муваффақиятли топширдилар.

— Мен қишлоқ хўжалик институти қошидаги тайёрлов курсида таълим олдим,— дейди Шавкат Жавлонов.— Бизга тажрибали, билимли муаллимларни бириктиб қўйишди. Дарслар жуда қизиқарли ўтди. Натижада тест синовларини яхши топшириб, ветеринария факультетининг талабаси бўлдим. Бунинг учун мен тайёрлов курсида бизга пухта билим беришга интилган фидойи ўқитувчилар Ғ. Хўжаев, М. Абдуллаев, З. Аминов, Ҳ. Сатторов, М. Солиевдан ниҳоятда миннатдорман.

Тайёрлов курсини «Зарафшон» илмий-ишлаб чиқариш фирмаси ташкил этган. Бу пуллик курснинг 8, 6, 2 ойлик гуруҳлари мавжуд. Ўқишлар давлат тилида, тингловчиларнинг талабига кўра бошқа тилларда олиб борилади. Машғулотлар асосан аниқ фанларга мўлжалланган.

— Тест синови шароитларини ҳисобга олиб бу йил машғулотларни 10 ойлик қилиб белгиладик,— дейди курс мудири Ғ. Хўжаев.— Шуниси муҳимки, тайёрлов курсига киришни ҳам тест усулида амалга ошираяпмиз. Бундан ташқари, ҳар икки ойда тингловчилардан тест синови олиб турамиз ва уларнинг лаёқатига қараб машғулотлар йўналишини ўзгартириб борамиз.

Дарвоқе, курсни лицей ёки коллежга айлантириш ниятимиз йўқ эмас. Бунинг учун Туркиянинг «Силм ЭЙИТИМ» фирмаси билан музокаралар олиб бораяпмиз.

Халқимизда «Такрорлаш — билимнинг онаси» деган гап бор. Ҳақ гап. «Мулла бўлсанг такрор қил, деҳқон бўлсанг шудгор қил». Демак, тайёрлов курслари ёшларни ўқув юртларига киришга тайёрлашда муҳим рол ўйнайди. Гап ана шу курслар фаолиятини нечоғлик йўлга қўйишда.

Давир ТЎРАЕВ,
Самарқанд қишлоқ хўжалик институти аспиранти, бухгалтерия ҳисоби ва корхоналар хўжалик фаолияти таҳлили кафедраси ўқитувчиси, ЎзХДП аъзоси.

...таклиф этади

ЙЎЛ АЗОБИ

Халқимиз йўл азоби — гўр азоби, деб бежиз айтмаган. Шу қиш кунларида биз томонларга келсангиз, бу нақлнинг нечоғли тўғрилигига тўла ишонч ҳосил қиласиз. Чунки йўлларнинг ўнқир-чўнқирлиги, лойлиги етмагандек, транспорт қатновининг чатоқлиги асабимизга тегиб, бизни сарсон-саргардон қилмоқда. Бозор муносабатларими, нарх-навонинг ошиб кетишими, ишқилиб, бинойидек қатнаб турган транспорт воситалари ишида узилишлар рўй беряпти. Ҳозир қаерга бормоқчи бўлсангиз, шубҳасиз, йўл азобини ўйлаб, асабийлашасиз. Биз қишлоқда бўлганимиз учун ҳам туман марказигача, қўйингки, Навоий шаҳригача бўлган масофа 35—40 чақиримдан зиёд. Ана шу масофани босиб ўтиш учун соатлаб эмас, балки кунлаб вақтимизни йўқотяпмиз. Айниқса, меҳнат фахрийси, уруш ногиронлари, касалмандлар, ижтимоий ҳимояга муҳтожлар йўлдаги бу сингари қийинчиликлардан ташвишга тушмоқда. Бинойидек қатнаб турган «Навоий — Арабсарой», «Навоий — Тошработ», «Навоий — Восход», «Навоий — Хазорасп» автобуслари бугунги кунда айтарли кўринмай қолди. Сўраб-суриштирсангиз баҳона битта: у ҳам бўлса, ёнилғи йўқ эмиш.

Ахир биз йўловчиларда нима айб? Нарх-наво ошган бўлса-да, айтган пулини тўлаб турсак, нега энди биз йўл азобидан қийналишимиз керак. Истагим, Навоий вилоят автотранспорт бошқармаси ходимлари бу ҳақда жиддий ўйлаб кўрсалар бўларди.

Р. РУЗИЕВ,
Навбаҳор туманидаги «Зарафшон» жамоа хўжалиги аъзоси, меҳнат фахрийси.

...танқид қилади

ШАРТНОМА НИМА УЧУН ТУЗИЛГАН?

Маълумки, республика Вазирлар Маҳкамаси ўтган йил 17 июлда «Уй-жой фондидан фойдаланишда шартнома (контракт) асосида ҳисоб-китобга ўтиш тўғрисида» қарор қабул қилган эди. Худди шунингдек, 22 июлда яна бир қарор эълон қилинди. Унга кўра, икки томонлама шартнома тузилгач, хусусийлаштирилган хонадонларга техник хизмат кўрсатиш керак. Уйларни таъмирлаш, йўлаклар, ертўлаларнинг ва уй атрофларининг тозалигини, алоқа (почта) қутиларининг сақланишини, ёритгичлар билан жиҳозлаш, эшик ва деразаларга ойналар ўрнатиш, уйларнинг томларини, муҳандислик иншооти ва қувурларни таъмирлаш ишларини бажариш уй-жойлардан фойдаланиш идоралари зиммасига юклатилган. Бунинг учун бизнинг Қарши шаҳримизда ойига бир квадрат метр майдон учун ўртача 67 сўм 20 тийин ҳақ белгиланган (биз яшаётган уйларда 48 сўм 50 тийин). Иссиқлик қурилмалари, газ, совуқ ва иссиқ сув, канализация, ахлат ташиш, электр энергияси учун тўланадиган пул бу қийматга кирмайди. Шартнома учун бир йилда катта миқдорда пул тўланади.

Менинг бу ҳақда тўхталишимнинг боиси бор. Уй-жойлардан фойдаланиш идоралари зиммаларига юклатилган шартномадаги ишларни уддалай олмай, одамларни сарсон-саргардон қилаяптилар. Масалан, биз яшайдиган 29-уйнинг 26-хонадонида истиқомат қилувчи қўшнимиз М. Ўткуров шартнома шартига кўра пул тўлаган бўлса-да, шу қиш-қировли кунларда қийналяпти. Том устидан чакка ўтиб, узоқ вақтдан буён тузатолмай овора. У бу ҳақда 2-турар-жойлардан фойдаланиш идораси бошлиғи Б. Хлилиёровга бир неча бор мурожаат қилди. Аммо ҳозиргача унинг ҳақли шикояти ҳал этилмаяпти. Қор ёки ёмғир ёққан кунлари унинг ошхонасидан томаётган сув биз яшаётган 3-қаватдаги 26-хонага ҳам ўтиб тушаяпти. Том мўрисидан оққан сув деворларни емириб кетмоқда. Қарши шаҳрида бундай мисолларни яна келтириш мумкин. Шу ўринда ҳақли савол туғилади: хонадон эгалари шартнома учун тегишли пулни тўласаю, хизмат қилишга келганда мутасадди ташкилот раҳбарлари ўзларини панага олишса, бунга нима дейсиз? Бу ҳақда Қашқадарё вилояти коммунал уй-жойлардан фойдаланиш бирлашмасидагилардан сўранг.

Эркин ЖЎРАЕВ,
Қарши шаҳри.

• Қадриятларимиз

СЕВИШГАНЛАРГА ЁДГОРЛИК

Буюк соҳибқирон Амир Темур пойқадами теккан Қарши ва Шаҳрисабз шаҳарларини боғлаб турган текис ва равон йўлнинг ёнгинасида улкан ёдгорлик барпо этилмоқда. Қурувчилар алоҳида меҳр-муҳаббат билан ишлашяпти. Дўнг Қовчин қишлоғининг кириш жойида Тоҳир ва Зуҳронинг афсонавий севгиси шарафига бунёд этилаётган мазкур ёдгорлик вақти келиб табаррук зиёратгоҳга айланишига шак-шубҳа йўқ.

...Ривоят қилишларича, қадим-қадимда Қашқадарёнинг чап қирғоғи бўйлаб карвонлар юришмаган. Савдогар-у, сайёҳлар Тоҳир ва Зуҳронинг табаррук қабрларини босиб ўтишдан тортинишган. Ҳатто, шоир Сўфи Оллоёр давлат ишларига этак силкиб, Қоратиканга келгач, бу қабристонни зиёрат қилганлиги ҳақида тарихий далолат бор. У мусаффо севги қурбонлари руҳига дуолар ўқиб, дарёнинг юқори оқимига қараб карвон йўли очишга бел боғлаган. Кексаларнинг ҳикоя қилишича, Дўнг Қовчиндан ўтаётган карвон албатта Тоҳир ва Зуҳро қабристонида тўхтаб ўтишган, садақа қилишиб, дуолар ўқишган. Шундан сўнг уловларини етаклаб Дарвоза Камгача пиёда боришган.

Бу қанчалик ҳақ ёки афсона, лекин Тоҳир ва Зуҳро қабристонидан Дарвоза Кам деб аталувчи жойгача Қашқадарё соҳили бўйлаб Шарқ томонга беш чақиримча йўл босиш керак. Одамлар уч юз метр чамаси уловидан тушиб шунча йўлни пиёда босиб ўтар эканлар. Бу уларнинг инсонлар ўртасидаги соф севгига ҳурмат-эҳтироми бўлса ажабмас.

Маълумки, кейинги йилларда неча асрлар давомида эъзозлаб келинган табаррук жойлар, қадриятлар унутилаёзди. Авлиёлар қаршисида одамлар тўхтаб ўтмайдиган, уловларидан тушиб, пиёда юрмайдиганлар ҳам учради. Масалан, Тоҳир ва Зуҳро қабристонининг шундай ёнгинасида дала шийпони қурилди. Атрофи шудгорланди. Зиёратгоҳ одамлар эътиборидан четда қола бошлади. Лоқайдлик, оқни қорадан ажратиб ололмаслик шундай кўнгилсиз оқибатларга олиб келди.

Халқимизни эзгулик йўлига бошлашга астойдил бел боғлаган бугунги раҳбариятнинг эътибори туфайли Тоҳир ва Зуҳро зиёратгоҳи яна аввалги мавқеига қайтарилмоқда. Қаршилик меъморлар Б. Раҳмонов ва М. Хидиров лойиҳаси асосида Таллимаржон ГРЭС қурувчилари ҳиммати билан бунёд этилаётган ёдгорлик каттагина майдонни эгаллайди. Лойиҳачилар бу комплексда севишганлар ҳайкали ва бошқа афсонавий чизгиларни тиклаш билан бирга қабристон устидаги чангалзорни ҳам ўз ҳолича, табиий ҳолатида ансамблга уйғунлаштиришга ҳаракат қилганлар.

Тоҳир ва Зуҳрога атаб ёдгорлик бунёд этилаётган чакалакзорда яқин-яқинларда ҳам ҳар баҳорда уч хил рангдаги гуллар ўсиб чиққанлигининг гувоҳи бўлган кўпчилик. Улар бу гулларга рамзий маъно беришган. Гўзал Зуҳронинг қабридан қизил гул, баҳодир Тоҳирнинг қабридан оқ гул, уларнинг соф муҳаббатига завол бўлган бадкир Қоработир қабридан эса қора гул униб чиқаркан. Дўнг Қовчинлик кексаларнинг гувоҳлик беришларича, жоҳил кишилар томонидан қабристонга ўт қўйилиб, ёқиб юборилгандан кейин бу гуллар кўкармай қолган.

Зиёратгоҳни ободонлаштириш бўйича олиб борилаётган бугунги хайрли, савоб ишлар туфайли балки қабристондан ўша гуллар яна униб чиқар, ёдгорлик файзли-тароватли масканга айланар...

Халқимизнинг, айниқса, ёшларнинг Тоҳир ва Зуҳро афсонасига қизиқиши кучаймоқда. Эндиликда бу зиёратгоҳни келиб кўрувчилар сони кўпайиб бормоқда. Улар орасида зиёлилар, турли касб эгаларини учратиш мумкин. Мактабларнинг ўқувчилари гуруҳ-гуруҳ бўлиб, зиёратга келишаётир. Асрлар оша кишиларни эзгуликка ундаб келган афсона бугунги кунда одамлар орасида муҳаббат, меҳр-оқибатнинг илдиз отишига, хизмат қилмоқда.

Кишилар табаррук жойларни кўришга доимо интилиб келган. Кавказга йўли тушган кишилар М. Ю. Лермонтов билан боғлиқ зиёратгоҳларни, Қора денгиз соҳилларида дам олувчилар Афон ғорларини бориб кўришади-ку, ахир.

Ушбу сатрлар муаллифи ҳам ана шу жойларни неча бор зиёрат қилган. Хўш, беҳисоб ёдгорлигу, табиий бойликка эга гўзал диёр— Ўзбекистонимизда-чи? «Олдингдан оққан сувнинг қадри йўқ» дегандай кўпинча буларга бепарво муносабатда бўламиз. Ўз юртимизда зиёрат қилишга арзигулик кўплаб табаррук жойларимиз бор. Балки Амир Темур ғорлари, Афон ғорларидан кўпроқ сирларни беркитиб ётгандир?.. Эҳтимол, буюк Турон тарихи, қадимий Шарқ маданиятининг очилмаган қўриғи бордир, унда.

Аждодлардан қолган ёдгорлик — Тоҳир ва Зуҳро қабристони, унинг атрофидаги Омонтепа қўрғони ўрганилишини кутиб ётган ноёб обидалардан биридир. Шунга кўра бу табаррук жойларни эъзозлашимиз, обод қилишимиз, мустақил Ўзбекистонимизнинг тарихи билан боғлиқ ҳар бир зиёратгоҳ сингари қадрлашимиз лозим, деб ҳисоблайман.

Ҳусниддин НУРИДДИНОВ,
Ғузор тумани халқ таълими бўлимининг мудири.

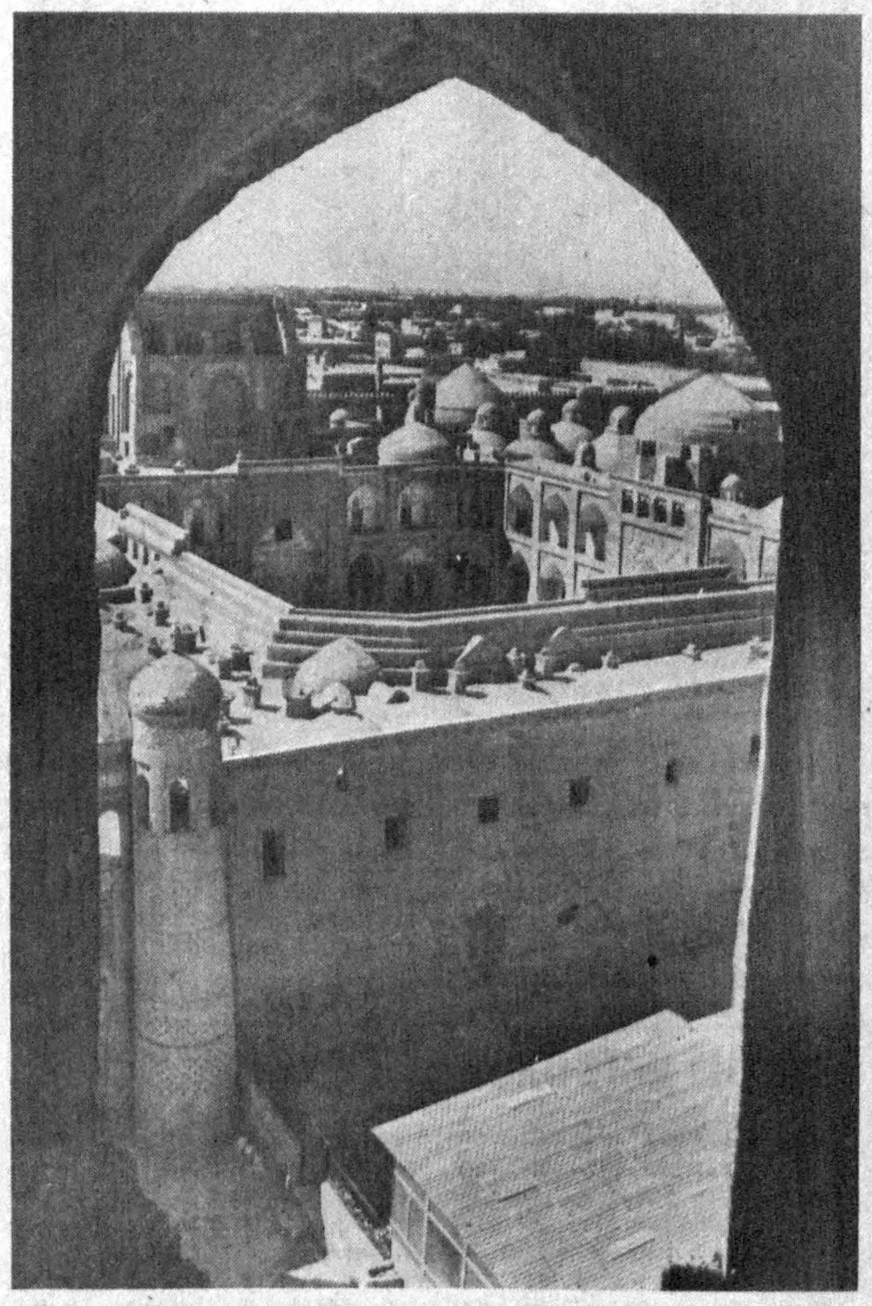

Мустақил Ўзбекистонимизда тарихий обидалар, осори-атиқалар сероб. Булар халқимизнинг бой тарихидан, маданий меросимизнинг нақадар чуқур илдизлари борлигидан далолат беради. Ҳозирги пайтда бу обидалар қайта таъмирланмоқда. Жумҳуриятимизга келаётган минглаб хорижий меҳмонлар эса ота-боболаримиз томонидан яратилган осори-атиқаларга қойил қолишмоқда. Қадимий Хивадаги обидалар ана шулар жумласидандир.

Владимир МОЛГАЧЕВ олган сурат.

Маҳалланг—ота-онанг

КЎНГИЛ КЎНГИЛДАН СУВ ИЧАР

Мен яшаётган маҳаллада бир оила бор. Эру хотин жанжалини нафақат Самарқандда, ҳатто Тошкентда билмайдиган идора қолмаган ҳисоби. Бир-бирининг устидан ёзаверадилар, юқоридан келганлар эру хотин, қудалар ғурбатини эшитиб кетаверадилар. Охири бу ишга маҳалла қўмитаси аралашди. Оқсоқоллар, кексалар оёқ тираб тургач, жанжалга барҳам берилди, томонлар муросага келишди.

Демоқчиманки, маҳалла азал-азалдан норасмий бошқарув органи бўлиб келган. «Маҳалла-кўй нима дейди?», «Қўшнилардан уялмайсизми?» деган иборалар бекорга айтилмаган. Бугунги кунга келиб, ана шу анъаналар асосида маҳалла қўмиталарига ҳуқуқий мақом берилди. Тан олиш керакки, улар халқ ўртасида катта ташкилий-тарбиявий ишларни олиб бормоқдалар. Бу тадбирлар ўз самарасини бераётир.

Ҳозирги кунда вилоятимизда 1 112 та маҳалла қўмитаси ишлаб турибди. Биргина шу йилнинг ўзида қишлоқ туманларида 500 га яқин ана шундай қўмиталар тузилди. Муҳими бошқарувнинг ана шу бўғини жойларда ўз ўрнига эга бўлаётир. Чойхоналар оқсоқолларнинг фидоийлиги туфайли чинакам тарбия масканларига айланган. Айни пайтда маҳаллалар ихтиёрида 668 та кичик корхоналар ишлаб турибди. Уларда 15 минг нафарга яқин киши меҳнат қилаётир. Бундан ташқари, маҳаллаларда 5 мингга яқин хизмат кўрсатиш шохобчалари мавжуд. Аҳолининг ўзи ҳашар йўли билан ана шундай бинолар барпо этмоқда.

Хайрия жамғармаси вилоят бўлими раёсати йиғилишини бевосита маҳаллаларда ўтказишни анъанага айлантирганмиз. Янги чойхоналарни ишга тушириш эса чинакам байрам тусини олаётир. Мисол учун Самарқанд шаҳридаги Саъдий Шерозий, Шойибофлар, Раҳматобод, Боғибаланд, Пайариқдаги Қултусин, Пахтачидаги Кештали, Булунғурдаги Каттақишлоқ, Ургутдаги Қайроқли, Ғойибота маҳаллаларида ана шундай тадбирлар ўтказилди.

Бўлим раёсати йиғилишларида туман ҳокимларининг маҳаллалар иши билан шуғулланувчи ўринбосарлари ҳисоботини эшитиб борамиз. Яқинда раёсат йиғилишида Пайариқ туман ҳокимининг биринчи ўринбосари Э. Аҳадов, Иштихон туман ҳокимининг биринчи ўринбосари З. Зиёдов, Булунғур туман маҳаллалар ишини мувофиқлаштириш кенгаши раиси Т. Мустаев ҳисоб бердилар. Дарвоқе, биргина Пайариқда шу йил 22 та маҳалла тузилди ва уларнинг барчаси махсус бино ҳамда керакли жиҳозлар билан таъминланди. Қултусин маҳалласида эса маданий-маиший марказ ишга туширилди. Раёсат йиғилишларида вилоят ҳокимининг ўринбосари А. Худойқулов иштирок этиб, маҳаллалар нуфузини ошириш юзасидан олдимизга вазифалар қўймоқда.

Маҳаллалар чинакам тарғибот марказига айланди. Ўзбекистон ХДП Самарқанд шаҳар кенгаши билан ҳамкорликда тузилган тарғибот гуруҳи чойхоналарда кенг миқёсда тушунтириш ишлари олиб бораётир. Давра суҳбатлари, шунингдек кўнгилочар тадбирлар ўтказилмоқда. Варақалар, деворий газеталар чиқарилаётир. Беморларга, қаровчисини йўқотган ночор кишиларга совғалар улашилиб, мурувват кўрсатиляпти.

Маҳалла аввваламбор, сиз билан биз яшаётган жой. Турмуш тарзимиз, фазилатларимиз айнан ана шу ерда шаклланади. «Ватан остонадан бошланади» деб бежиз айтишмаган.

Мирҳат УМАРОВ,
Ўзбекистон «Маҳалла» хайрия жамғармаси Самарқанд вилоят бўлими раисининг ўринбосари, ЎзХДП аъзоси.

Пошшахон Искандарова ёшлигиданоқ тикувчилик касбини эъзозлаб келади. У ҳозир Хонқа туманидаги «Ўзбекистон» жамоа хўжалигидаги ёрдамчи хўжаликда раҳбар бўлиб ишлайди. У ўз шогирдлари билан жамоа хўжалиги хазинасига ҳар ойда 500 минг сўм соф фойда келтирмоқда.

СУРАТДА: Пошшахон Искандарова.

Жумабой ҚОЗОҚ олган сурат.

• Дил изҳори

КУЗНИНГ СЎНГГИ КУНЛАРИ

(МАНЗАРА)

Зир титрайди сўнгги япроқлар
Зарда қилиб эсар изғирин.
Шафқат қилмай бечораларга
Юлқиб кетар аста яширин,
Дарахтлар ҳам беҳол силкинар.
Узилай деб боради жони,
Қаранг, эвоҳ, қарсиллаб синар,

Зир титратиб, еру-осмонни.
Нур таратар сўниқ чироқлар,
Кўролмайсиз баргу-хазонни.
Не ажабки, қаранг одамлар,
Куз қучмоқда Ўзбекистонни!

Раҳимжон ДАРВИШЕВ.

ҚИШ ТОНГИ

Қиш киприк қоқади,
фалакдан
Узилади оппоқ инжулар.
Куннинг қуюқ сочи оқарган,
Қорга тўла сопол мундулар.

Тонгнинг нафис нафасин
ялаб,

Кўзларимда сирғанар кулиб,
Юрагимга боссам авайлаб,
Эриди, мен эримай туриб.

Синиқ,
сариқ,
тўкилди
равза,

Йиллар ортга қайтмас,
ёлғизим.
Тотлиғ дамлар қайтиб
келганда
Юзларингни қорга
ювардим...

Илҳом КАРОМОВ.

ЭЛ СОҒЛОМ БЎЛСА, ЮРТ ТИНЧ БЎЛАДИ

Янги йилнинг биринчи ҳафтаси ўтаяпти. Лекин негадир ўрганиб қолган эканмиз-да, барибир тўқсон учинчи йил ҳақида кўпроқ ўйлаяпмиз. Чунки...

Хуллас, ўтган йил ҳар бир соҳада масъулиятли синов йили бўлди, десак янглишмаймиз. Айниқса, тиббиётчилар олдида жуда катта вазифалар кўп эди. Негаки элнинг соғлиги юртнинг тинчлиги билан чамбарчас боғлиқ-да. Саломатлик — туман бойлик деб айтадилар-ку.

Ўтган ҳафтада, яъни байрам арафасида Тошкентда пойтахт тиббиётчилари йиғилишиб, кузатилаётган йилнинг сарҳисобини олишди ҳамда янги режаларни белгиладилар. Тошкент шаҳар соғлиқни сақлаш Бош бошқармасининг бошлиғи Қулаҳмад Ризаев сўз олиб, ўтган йилда амалга оширилган савобли ишлар хусусида батафсил сўзлаб берди. Йиғилишда сўзга чиққан бошқа нотиқлар ҳам ютуқлар ҳамда йўл қўйилган айрим нуқсонлар ҳақида гапирдилар.

Хуллас, дўхтирлар ўтган йилга бир қур назар солдилар. Келаётган йилнинг улкан режаларини белгиладилар.

Н. ҚОБИЛОВ.
Тошкент шаҳри.

ОТДАН ТУШСА-ДА ЭГАРДАН ТУШМАЯПТИ

Газетанинг ўтган йил 25 ноябрь сонида «...Ойнадан ўпкаламанг» сарлавҳали мақола босилиб, унда Чилонзор туманидаги 8-мавзе маҳалла раиси Инъом Назаровнинг баъзи кирдикорлари фош этилган эди. Орадан ҳеч қанча вақт ўтмай, маҳаллага раис сайлови бўлди. Бу сайловда Назаров ютқазди. Ўрнига бошқа киши сайланди.

Орадан бир ой вақт ўтди. Эски раис янгисига на муҳрни, на идорани ва на калитни берди. Янги раис ишни бошлаш ниятида Чилонзор туман ҳокимиятига калит, муҳр ва ҳужжатларни олиб беришлари учун мурожаат қилди. У ердан Миракмал Мираҳмедов бу ишни бажо қилиш учун маҳаллага келди. Афсуски, Назаров ҳеч нарсани бермади.

Яқинда яна бир антиқа воқеа содир бўлди. Маҳаллрдаги «Хизмат-беминнат» корхонасининг банкдаги 28 миллион сўм пули йўқолиб қолди. Бунга ҳамма ҳайрон. На илож, корхонанинг жонкуяр бошлиғи Галина Михайловна икки ой овора бўлиб, пулни топди. Топганда ҳам туну-кун ухламай, минг азоб билан қидириб топди. Хурсанд бўлганидан дилига яқин кишиларга йиғлаб-йиғлаб сўзлади, йиғлаб-йиғлаб Назаровни қарғади. Ахир шунча миллионни у «Хизмат-беминнат» корхонамиз ёпилди, бу пулларни сизлар ола қолинглар», дея Тошкент шаҳар банкига ўтказиб юборибди. Қаранг-а, бели оғримаганнинг нон ейишини.

Ҳурматли редакция! Газетангиз ҳақиқатнинг тантана қилишида катта хизмат қилди! Бунинг учун раҳмат! Аммо қилғиликни қилиб қўйган киши давлат ижро органларининг бeғамлигидан фойдаланиб ялло қилиб юрибди. Бу ҳолат қанчага чўзилар экан, шунисини билолмай турибмиз.

Н. ЕФИМОВА,
«Хизмат-беминнат» корхонаси ишчиси,
Т. ИБРОҲИМОВ,
8-мавзе маҳалласи раиси.

ОЛТИ ЁШЛИ «БАСТАКОР»

Тўғриси, саҳнадаги бу болакайлар ҳозирча бирорта куй яратганлари йўқ. Бироқ уларнинг худди бастакорлардек юракдан ижро этишларини кўриб қалбингиз ҳавасга тўлиб кетади.

Темирйўл туманидаги 4-мусиқа мактабида ўтказилган санъат байрамида қатнашган ҳар бир киши ана шундай туйғулар оғушида қолди, десак хато қилмаймиз. 6—7 ёшли ўқувчилар ўз тенгдошлари, акалари, ота-оналари учун турли мусиқа асбобларида куй-қўшиқлар ижро этишди. Мусиқа ўқитувчилари концерт якунида қувонганларидан ўз шогирдларини қўлларига кўтариб олишди...

— Кўчаларда, бозорларда санғиб юрган болакайлар ҳам мусиқанинг маънисини билишармикин! — деди бу ерга ташриф буюрган оталардан бири...

Т. ФАРМОНОВ.

Кейинги пайтларда Ўзбекистонимизда миллий қадриятлар тикланиб бормоқда. Бу ўринда халқ ҳунармандчилигига эътибор берилаётгани қувончлидир. Сиз суратда кўриб турган кўзагар уста ясаган идишлар меросимиз тикланаётганидан далолат беради.

Е. БОТИРОВ. олган сурат.

● ФАРМОН ВА ИЖРО

ИЖТИМОИЙ МАСАЛАЛАР БЎЙИЧА ҲУКУМАТ ДАСТУРИ ҚАНДАЙ БАЖАРИЛМОҚДА?

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Фармони асосида «Ўзбекистоннинг қишлоқ аҳолисини ичимлик суви ва табиий газ билан таъминлашни яхшилаш тўғрисида»ги 1990 йил август ойида қабул қилинган давлат дастури қишлоқ жойларида ижтимоий муаммоларни ҳал этишнинг муҳим омили, аҳолини ижтимоий жиҳатдан муҳофаза қилиш қуроли бўлди.

1991 йилдан бошлаб республикада 8547 километрлик сув қувури ўтказилди. Шундан 7363 километрлик қувур қишлоқ жойларида ўтказилди. Шу муддат ичида 15999 километрлик газ тармоқлари, жумладан, қишлоқ жойларида 13252 километрлик газ тармоқлари қурилди. 632 қишлоқ ва аҳоли пунктига биринчи марта ичимлик сув етказиб берилди, 289.07 минг қишлоқ хонадонида зангори олов ёнди.

Айни пайтда аҳолини марказлаштирилган сув таъминоти билан қамраб олиш 58 фоиз, қишлоқ жойларидаги уйларни газлаштириш даражаси 27 фоиз ошди.

Моддий-техник ресурслар тақчиллиги туфайли юзага келган қийинчиликларга қарамай, қишлоқларни ичимлик сув ва табиий газ билан таъминлаш масаласига асосий эътибор қаратилди.

АҲОЛИНИ ТАБИИЙ ГАЗ БИЛАН ТАЪМИНЛАШ ДАСТУРИ БЎЙИЧА

Қишлоқни табиий газ билан таъминлаш давлат дастурининг бажарилишида муайян ютуқларга эришилди.

Уч йил ичида республикадаги газ тармоқлари узунлиги бутун совет давридагидан икки баравар ошди. Газ қувурларини ишга туширишнинг ўсиш суръати 1987 — 1989 йиллардагига нисбатан 4 марта ошди.

Ишнинг юксак суръатларда олиб борилиши ўтган йилда режани 138 фоиз бажариш имконини берди. 173.09 минг хонадон, шу жумладан қишлоқда 129.87 минг хонадон газлаштирилди.

Умумий узунлиги 166.85 километр бўлган газ қувурлари ишга туширилди. Қорақалпоғистоннинг энг чекка нуқтаси бўлган Мўйноқ шаҳрига ҳам газ етказиб берилди.

ИЧИМЛИК СУВ ТАЪМИНОТИ ДАСТУРИ БЎЙИЧА

Ичимлик сувнинг сифати инсон саломатлигининг муҳим омилларидан бири эканини ҳисобга олиб, ҳукумат аҳолини ичимлик сув билан таъминлаш дастурини амалга оширишни тўла ўз зиммасига олди.

Хусусан, 1993 йилга мўлжалланган сармоя бериш дастурини шакллантиришда аҳолини ичимлик сув билан таъминлаш дастури етакчи аҳамиятини сақлаб қолди. Ўтган йилда ҳукумат маблағи ҳисобига 2285 километрлик, шу жумладан қишлоқда 1711 километрлик сув қувури тармоғи қурилди. Бунга 15 миллиард сўмдан ошиқ маблағ сарфланди.

Шуни қайд этиш зарурки, ўтган уч йил мобайнида умумий узунлиги 790 километр, бир кеча-кундузда 585 минг куб метр сув чиқариб бера олиш қувватига эга бўлган хўжаликлараро минтақавий сув йўллари қурилиб, ишга туширилди.

Шундай қилиб, техник жиҳатдан ўта мураккаб бўлган улкан ишлар бажарилиши натижасида республикамизнинг 1,5 миллионлик қишлоқ аҳолиси қўшимча тарзда ичимлик сув билан таъминланди.

(ЎзА).

● *Мустақиллик имкониятлари*

ТЎРТКЎЛДА ЧЕВАРЛАР КЎПМИ?

Қорақалпоғистон Республикасининг Тўрткўл туманида бозор иқтисодиёти шароитида аҳолини ижтимоий жиҳатдан муҳофаза этиш юзасидан қатор чора-тадбирлар кўрилмоқда. Бу соҳада муайян тажриба ҳам тўпланди. Чоғроқ корхоналар ва мўъжаз цехлар тармоғини кенгайтириш яхши самаралар беряпти.

Икки йилча аввал туман матлубот кооперацияси ташаббуси билан трикотаж цехи ташкил этилиб, унга дастлаб 4 чевар ишга жалб этилди. Бора-бора улар сафи кенгая борди. Уста-шогирдлик усулида хотин-қизлардан янги тўқувчилар тайёрланди. Ҳозир эса цехда 28 чевар меҳнат қиляпти.

Цех фаолиятини таҳлил этиш шуни кўрсатадики, бу мўъжаз ишхона базасида аҳоли учун зарур бўлган бошқа истеъмол буюмлари тайёрлаш имкониятлари ҳам бор экан. Шуни назарга олиб, 1993 йил бошида гилам ва палос тўқиш цехи ҳам ишга туширилди. Ҳозир бу цехда 10 нафар хотин-қиз басма-басига меҳнат қилмоқда. Мутахассисларнинг таъкидлашича, бу ишлаб чиқаришни кенгайтириб, камида 30 киши ишлаши мумкин.

Дастлабки қадамлар чакки эмас. Қумри Нуримбетова, Замира Аллаберганова, Насиба Матчонова, Муборак Ражабовалар ҳозир уста трикотажчилар сафидан ўрин олишди. Улар қўлидан чиққан жемперлар, пайпоқлар, болалар бош кийимлари, нимчалар ва бошқа кийимкечаклар харидоргир бўлиб қолди. Гиламу палос тўқувчилардан Дилфуза Собирова, Сапаргул Авезова, Шаҳло Худойбергановалар эса янги шогирдлар тайёрлаш билан жамоада обрў орттиришмоқда.

Бу ишларнинг бошида турган Олтиной Бобожоновадан фикр олдик:

— Сирасини айтганда, — деди шу цехлар фаолиятига раҳбарлик қилаётган Олтиной Бобожонова, — икки йил аввалги ташвишлар ортда қолди. Трикотаж цехи оёққа туриб олди. Гилам-палос цехини кенгайтириш давом этмоқда. Ҳар икки цехда белгиланган режалар ошириб бажарилаётир. Маҳсулотлар сифатини яхшилаш ишлари жадал боряпти. Ахир, бозор иқтисодиёти рақобатни хуш кўради. Рақобат бор жойда эса ривожланиш, маҳсулотни харидоргир қилишга интилиш кучаяверади.

Олтиной Бобожонова «аввалги ташвишлар ортда қолди» деган бўлса-да, янги ташвишлар, режалар унга тинчлик бермаяпти. Тўғри, хом ашё билан таъминланиш бирмунча йўлга тушди. Туман матлубот кооперацияси Навоий «Азот» бирлашмаси, Ўзбекистон енгил саноат корхоналарини хом ашё билан таъмин этишга даъват қилинган муассаса билан шартномалар имзоланди. Шериклар берадиган мададдан умид катта.

Бироқ Тўрткўлда чеварлар оз эмас. Уй юмушлари билан ўралашиб қолган қанча-қанча қиз-жувонлар борки, улар ҳам ишлашни хоҳлашади.

Кичик цехлар мутасаддиларининг фикрича, янги ишлаб чиқариш бинолари зарур бўлиб турибди. Агар шу масала ҳал этилса, цехлар тармоғини бир неча баравар кенгайтириш, уларда 300—350 нафар хотин-қиз меҳнат қиладиган каттароқ цехлар ташкил этиш, бошқа хил маҳсулотлар тайёрлашни йўлга қўйиш имкониятлари бор. Бунинг учун Тўрткўл шаҳри ва туманида ишчи қўллар етарли. Хом ашё ҳам топилади.

Реимбой ЕШИМБЕТОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

ЯНГИ ШИФОХОНА ҚУРИЛДИ

● Сирдарё вилоятининг Бахт шаҳрида туманлараро оналар ва болалар шифохонаси барпо этилди. Уни 7-қурилиш тресты бўлинмалари бунёд этдилар.

Мутахассисларининг таъкидлашларича, ўзининг замонавий даволаш шароитлари ва имкониятлари жиҳатидан у республикамиздаги саноқли шифохоналар қаторида туради. Шифохона 170 ўринга эга. У асосан қишлоқ аҳолисига ҳар тарафлама малакали, серқирра тиббиёт хизмати кўрсатишга ихтисослаштириляган. Шифохона қошида соғломлаштириш маркази ҳам мавжуд бўлиб, у ҳам шифохона мажмуасига киради.

Вилоят соғлиқни сақлаш бўлими бошлиғининг биринчи муовини Абдумалик Норқуловнинг таъкидлашича, шу йилнинг дастлабки чораги мобайнида Гулистон ва Янгиер шаҳарлари, Гулистон ва Оқолтин туманлари ҳудудларида ҳам оналар ва болалар шифохоналари очилади. Шундай қилиб бу шифохоналарда бир йўла 210 киши ўз соғлиғини мустаҳкамлаб олиш имконига эга бўлади. Яна бир эътиборли томони шуки, бу шифохоналар давлат бюджети ҳисобига эмас, балки хўжаликлар, ташкилотлар ва муассасаларнинг маблағлари ҳисобига фаолият кўрсатади.

Абдужалил УМАРОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

ФАХРИЙЛАР УЧУН ПАНСИОНАТ

Сурхондарё вилоятининг Шеробод туманида янги йил арафасида уруш ва меҳнат фахрийлари, ногиронлар учун санаторий типидаги пансионат очилди.

Пансионат учун жуда қулай жой танланган. Унинг ўн иккита турар жой ва даволаш корпуслари Кугитан тоғи этагига жойлашган. Ажойиб табиат манзараси, тоза, шифобахш ҳаво, малакали тиббий муолажа кексаларнинг саломатлигини мустаҳкамлашга ёрдам беради.

Пансионатда яшаш, дам олиш, саломатликни мустаҳкамлаш учун барча шарт-шароитлар яратилган. Бир кишилик хоналарда, телевизор, кондиционер мавжуд. Шунингдек, бу ердаги дам олиш хонасида кексалар бир пиёла чой устида гурунг қилиб, кўнгил ёзишлари мумкин.

Даволаш корпуслари энг замонавий асбоблар билан жиҳозланган. Тажрибали шифокорлар бу ерга келган фахрийлар саломатлигини доимо назорат қилиб турадилар. Қараб туришга муҳтож бўлган ҳар бир кексага алоҳида тиббий ходим бириктиб қўйилган. Ҳозир 370 кишига мўлжалланган пансионатда шерободлик кексалар ўз саломатликларини мустаҳкамламоқдалар. Яқин вақт ичида Қашқадарё, Самарқанд ва Бухоро вилоятларининг кексалари ҳам янги соғломлаштириш муассасасига йўлланма оладилар.

СУРАТЛАРДА: 1. Пансионатда дам олаётган отахонлар бир пиёла чой устида гурунглашмоқда. 2. Ҳамшира Мавлуда Ваҳобова ва врач Ойсоат Эшмуродова ҳар бир фахрийга алоҳида ғамхўрлик кўрсатишмоқда.

И. ХУЖАЕВ (ЎзА) олган суратлар.

● *Ажаб савдолар*

ТОМ БОШИДА ТОҒОРА

Андижонда вилоят газ, сув, иссиқлик манбаи ишлаб чиқариш, уй-жой коммунал хўжалиги бошқармалари ишларини яхшилаш учун улар бари ҳудудий коммунал фойдаланиш бирлашмасига айлантирилди. Албатта, газ, иситиш шохобчалари ҳаммаси бир-бирига жуда боғлиқ. Аммо шундан кейин аҳолининг яшаш шароити ўнгландими? Биз ана шуни аниқлаш мақсадида юқоридаги ташкилотга бордик.

Бирлашмадан олинган маълумотномага қараганда бугунги кунда Андижон вилояти бўйича 108 та иситиш қозонлари бўлиб, уларнинг ҳаммаси бекаму кўст ишламоқда. Фақат Киров кўчасидаги 4, 4а, Ўш кўчасидаги 45 а уйларгина иситилмаяпти, холос.

Ҳақиқатдан шундайми? Албатта йўқ. Бирлашма идорасидан чиқиб тўғри келган автобусга ўтирдим-да кўп қаватли бинолар олдида тушдим. Мени кутиб олган мезбонлар Андижон троллейбус бошқармасига қарашли оилавий ётоқхонада турувчилар экан. Биз кирган хонадон шунчалик совуққи, эгаларини қандай яшаётганига ҳайронсан киши.

— 1985 йилда шу бинога кўчиб келганмиз, — дейди ўрта ёшли аёл. — Шундан буён иссиқлик йўқ ҳисоби. Қиш яқинлашган сари ҳали у идорага, ҳали бу идорага оёғи куйган товуқдай югуриб қоламиз. Аммо ҳеч кимнинг биз билан иши бўлмайди. Совуқ хоналарни электр иситгичлар билан иситсак, ток камлигидан автомат ташлаб юбориб, қоронғига қоламиз. 13, 14, 15 декабрь кунлари шундоқ ҳам чироқларимиз ёнмади.

Шу бинонинг тўртинчи қаватига чиққанимда яна ҳам нохуш ҳодисанинг гувоҳи бўлдим. Сув йўқ, лекин томдан тинмай чакки ўтмоқда. Уйлардаги бор идишлар томдан сирқиётган сувдан лиқ тўлган.

Қаватдаги аёллар кўзларида ёш билан зорланишади. Қўлларидаги ўқтин-ўқтин йўталиб қўйган боласига термуларкансан уларга нима деб жавоб беришни ҳам билмайсан, киши. Учинчи қаватдан мен билан бирга чиққан аёл қўлидаги тоғорани Нигора, деб чақирган қизга бераркан қаттиқ тайинлади:

— Тезроқ чаккага қўйинг, бўлмаса сув полдан бизникига ҳам сизғимоқда. Қанақа кунга қолдик тоғорамиз том бошимизда турса...

Дилим хуфтон бўлиб Насриддин Афандининг «Том бошида тоғора» қўшиғини хиргойи қилганча Гвардиячи кўчасининг 1, 2, 3, 15, 16, 17, 18-кўп қаватли биноларига кирдим. Бу биноларда яшовчилар ҳам кечқурун кийимларини ечмай ётишаркан. Батарейкалар совуқ, хоналар девори заҳлаб кетган.

— Ёшларга унча билинмайди-ю, аммо кексалар ва болалар касал бўлиб қолишяпти, — деди В. Роскошенко биз билан суҳбатда.

— Овқат қилолмаяпмиз, ҳатто чой ҳам дамлашга илож йўқ. Иссиқлик бўлмаганига яраша газ келиб турса майлийди.

Кўп қаватли биноларга печка қуриб, ўтин топиб иситишнинг иложи йўқ. Аммо ўз иморатларида яшовчилар газ келгандан сўнг ҳам ўтин тайёрлайдиган бўлиб қолишган. Булоқбоши туманида бўлганимизда пахта далаларининг четларига экилган кўплаб тутлар кесилиб кетганининг гувоҳи бўлдик. Одамларга «Нега бундай қиляпсизлар, келаси йил баҳорда ипак қуртини нима билан боқасизлар?» десак: «Пулимизни олиб газни ёқмагандан кейин биз ҳам совуқда ўтирармидик, аввал бола-чақамизни қишдан эсон омон чиқариб олишимиз керак», дейишди.

«Газ тушириб бераман!» Жамоа хўжалигига ёки бошқа бирор ташкилот бошлиқлигига номзоди кўрсатилганда аксарият раҳбарлик курсисини эгалламоқчи бўлганлар юқоридаги ваъдани беришади. Аслида эса улар: «Тўхта, ўзи ҳудудимизга қанча газ келади, у ҳамма оилага етадими?» деб ўйлашармикин? Булоқбоши туманидаги маҳаллаларни кезиб чиқсангиз биронта газни тузукроқ ёнаётган хонадонни тополмайсиз.

Уйларига катта-катта печлар қуриб, оғзига газ апокларини жойлаштириб қўйганлар. Энди уни чиқариб ташлашни ёки ёнига яна битта печка қуришни билинмай ҳалак.

— Мен уйга яна бошқа печка қурсам ўзимиз ўтирган жой қолмайди, — дейди биз билан суҳбатда Б. Режапов номли жамоа хўжалиги нафақахўрларидан Мунирхон Мавлонов. — Дардимизни кимга айтайлик. Бу мутасадди бошлиқларга гап топиб беролмайсан. Қачон борсак, қўйнимизни пуч ёнғоққа тўлдириб қайтаришади.

— Куюнманг, тоға, — дедим мен у кишига далда бериб, — вилоят ҳокимлигининг етти қаватли биносига ўрнатилган батарейкалар музлаб ётибди-ку! Бошқаларни гапирмасак ҳам бўлаверади.

Шу гапни айтибоқ, 1985 йилдан буён хоналари исимаётган шаҳар троллейбус бошқармасига қарашли ётоқхонадаги оилалар эсимга тушди. Ишқилиб, мен ҳам Мунирхон тоғага уйимиз исиб қолар, деб ёлғон гапирмадиммикан! Вилоят ҳудудий коммунал фойдаланиш бирлашмаси ходимлари газ ва иссиқлик манбаи ишлаб чиқариш бошқармалари раҳбарларида инсоф борми ўзи?!. Ҳеч бўлмаганда олаётган иш ҳақларига яраша меҳнат қилганларида шунча одам азоб чекмаган бўларди.

Шуҳрат МУСАЕВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

ГЎЗАЛЛИККА ТАШНА КЎНГИЛ

Самарқандлик тасвирий санъат усталари ҳамюртларини ўз асарлари кўргазмасига чорладилар.

Бозор иқтисодиёти шаклланаётган мураккаб шароитда бадиий ижод билан шуғулланишнинг ўзи бўлмайди. Буюк алломалар анъанасига содиқ қолган мусаввирлар, ҳайкалтарошлар турмушимизга ўз нигоҳлари билан қарай олдилар.

Айниқса, А. Шоймуродовнинг мармарга, Н. Калоновнинг ошқовоққа туширган манзаралари, Т. Шоймардоновнинг натюрмортлари, А. Умаровнинг миниатюралари, С. Маматовнинг «Барбод мусиқаси», С. Редкиннинг «Темур набираси билан овда» асарлари ташриф буюрганларда катта таассурот қолдирди.

Мусаввирлар кўргазмаси очилишида вилоят ҳокимининг ўринбосари А. Худойқулов, Самарқанд шаҳар ҳокими А. Носиров иштирок этдилар.

Фармон ТОШЕВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

янгиликлар воқеалар хабарлар

ХАЛҚАРО КЎЗГУ

КИМ ЕН САМ МУЗОКАРАЛАР ТАРАФДОРИ

◎ «Корея ярим оролида ядро муаммосини бартараф этиш ва очиқ ташқи иқтисодий сиёсатни рўёбга чиқариш кириб келган янги йилда амалга ошириладиган энг асосий вазифалардандир». РАТА—ТАСС мухбирининг хабар беришича, ўзининг Сеулдаги қароргоҳида 1994 йилнинг биринчи иш кунини бошлаш олдидан Корея Республикаси Президенти Ким Ен Сам ана шундай деди.

Унинг айтишича, «1994 йил жуда муҳим йил ва уни оқилона, ишонч билан якунламоқ керак».

Ким Ен Сам Корея Халқ Демократик Республикасининг ядровий дастури билан боғлиқ муаммолар ҳақида ҳам тўхталди. У икки мамлакат ўртасидаги музокараларни давом эттириш зарурлигини таъкидлади.

ИСЛОҲОТЛАР ЙЎЛИДАГИ ҒОВ

◎ Вьетнамда амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотлар жараёнини хўжалик юритиш соҳасида тобора ўсиб бораётган қоидабузарликлар қадам-бақадам таъқиб этмоқда.

Мамлакат Ички ишлар вазирлиги иқтисодий жиноятчиликка қарши кураш бошқармаси маълумотларининг шоҳидлик беришича, 1993 йилда иқтисодиёт соҳасидаги ноқонуний ҳатти-ҳаракатлар сони 1992 йилдагига нисбатан икки баравар кўпайган. Бундай қоидабузарликлар бошқарув идораларидаги маҳфия билан чамбарчас боғланган. Катта ҳажмдаги пўлатнинг қарийб икки миллион долларга ноқонуний равишда сотиб юборилиши ва Ҳайфондаги Киакам балиқчилик портининг тижоратчилик жабҳасига, яъни Россия — Вьетнам қўшма корхонасига топшириб қўйилгани якунланган йилнинг ана шундай «иш»ларига мисол бўла олади.

ЭШИК ЯНАДА КЕНГРОҚ ОЧИЛАДИ

◎ «1994 йилда Хитой мамлакати ўз эшигини жаҳонга яна ҳам кенгроқ очади, унинг иқтисодиёти эса ўта ривожланиб борувчи иқтисодиёт бўлиб қолаверади». Хитой Халқ Республикаси Давлат кенгаши раҳбари Ли Пен журналистларга шундай деди.

Унинг айтишича, Хитой халқ хўжалигига хорижий мамлакатлар сармояларини жалб этиш ҳажми 1993 йилда 20 миллиард доллардан ошиб, рекорд даражага етди. «1994 йилда бу рақамлар яна ҳам ортиши кутилаётир — бизнинг бозоримиз хорижлик сармоядорларни тобора ўзига жалб этмоқда», деди у.

ХАЛҚ КИМГА КЎПРОҚ ИШОНАДИ?

● Болтиқбўйи Республикалари Президентлари орасида Латвия давлат раҳбари Гунтус Ульманис ўз мамлакати аҳолисининг юксак ишончига сазовор экан.

Унга республика аҳолисининг 75 фоизи ишонар, атиги 7 фоизигина ишонмас экан. «Балтия тадқиқоти» мустақил компанияси ноябрь ойи охирида Болтиқбўйидаги учта республикада ўтказган аҳоли сўровида ана шу маълум бўлди. Ижтимоий тадқиқот натижаларига кўра, Альгидрас Бразаускас аҳоли ишончини қозониш жиҳатидан иккинчи ўринни эгаллар экан: унга республиканинг 60 фоиз халқи ишониб, 34 фоизи эса ишончсизлик билдирган. Эстония Президентига атиги 44 фоиздан сал кўпроқ киши ўз ишончини изҳор этган, 37 фоизи эса аксинча...

ДЕҲЛИДА УЧРАШУВ

● ПЕКИН. Сўнгги ўттиз йил давомида биринчи маротаба Хитой билан Ҳиндистон қуролли кучлари Бош штабларининг юқори лавозимли вакиллари музокара учун Деҳлида учрашдилар.

Музокаралар чоғида Осиё қитъасининг ушбу икки йирик давлати ўртасидаги ўзаро муносабатлар муҳокама қилинади.

Синьхуа ахборот маҳкамасининг хабарига қараганда Деҳлига дўстона ташриф билан борган Бош штаб бошлиғи муовини Ноак Хуйцзи раҳбарлигидаги ХХР ҳарбий делегацияси беш кунлик сафар давомида Ҳиндистоннинг ҳарбий-денгиз кучлари, ҳарбий-ҳаво кучлари ва қуруқликдаги ҳарбий кучлари бошлиқлари билан мулоқотда бўлди.

КОСМОДРОМ РОССИЯГА ТААЛЛУҚЛИМИ?

● МОСКВА. Россия Бойқўнғир космодромидан воз кечмоқчи эмас, «Мазкур объект ҳам стратегик мақсадлар, ҳам илмий тадқиқотлар учун жуда зарур».

Космодром амалий фаолияти таъминотига бағишланган кенгашда Россия Федерацияси Бош вазирининг биринчи ўринбосари Олег Сосковец шуни маълум қилди.

Россия Федерациясининг ҳарбий-фазовий кучлари қўмондони Владимир Иванов Қозоғистон ҳукумати «Космодром мақомини қайта кўриб чиқиш ва унга халқаро мақом беришга интилаётгани» тўғрисида ахборот берди. Қўмондоннинг таъкидлашича, илгари бу борада ҳужжатлар имзоланган бўлишига қарамай, космодромнинг Россияга тааллуқли эканини яна бир карра тасдиқдан ўтказиш зарур.

БАРҚАРОРЛИККА ТАҲДИД

● Туркия Президенти Сулаймон Демирэл Грецияни вазиятни кескинлаштиришда айблади.

Унинг фикрича, бу ҳол минтақадаги барқарорликка таҳдид солиши мумкин. Шунингдек, Президент икки ўртадаги ҳамкорлик алоқалари Туркия истаган даражада равнақ топмаётганидан таассуф билдирди.

(Жаҳон ахборот агентликлари ва рўзномалардан олинди).

янгиликлар воқеалар хабарлар

Ўзбекистон халқ шоири Туроб Тўла таваллудининг 75 йиллигига

ҲАЙРАТ

Халқ шоири Туроб Тўланинг таваллудига 75 йил тўлди. Агар умр бевафолик қилмаганида, шоир ўз ҳаётининг бу муборак санасини биз билан, китобхонлари билан бирга нишонлаган бўларди.

Камина ана шу сана муносабат билан Туроб Тўла яшаган уйга бориб, унинг бисотини назардан ўтказар эканман, шоирдан шу қадар кўп асарлар қолганини кўриб, ҳайратга тушаман. Қайси бир папкани олмай, ичидан ҳали эълон қилинмаган пьеса, либретто, сценарий, шеърлар, мақолалар, хатлар чиқди. Назаримда, Туроб Тўладек қаттиқ ишлаган, истеъдодини адабиёт ва санъатнинг барча соҳаларига нисор этган, фақат ижод завқи ва дарди билан яшаган ёзувчи камдек кўринади. Балки бунчалик эмасдир, бошқа ёзувчиларнинг бисотлари ҳам шу қадар бойдир.

«Шеър қаламчалари» деб ёзилган дафтарни мен олдинлари варақламаган эдим. Унда бўлажак, ёзилажак шеърларнинг хамиртурушлари турнақатор бўлиб турибди. Худди Туроб Тўла уларни шеърга айлантиради-ю улар шеър бўлиб учиб кетадилар. Дафтар ажойиб ва ғаройиб қатраларга тўла. Шундай қатраларнинг бирида «Шоир қалам учида юради, кўнгил ичида ухлайди», дейилган. Бундай нозик фикр фақат ҳақиқий шоирнинг дилида туғилиши мумкин. Туроб Тўла эса бутун қалби ва вужуди билан ҳақиқий шоир эди.

XX асрнинг коммунистик тўлқинларида пайдо бўлган кўпгина шоир ва ёзувчилар бугун шу тўлқинлар билан бирга шовуллаб оқишдан тўхтади. Улар яратган партиявий асарлар ҳам унут бўлди. Кимларгадир Туроб Тўла ҳам фақат «Коммунистлар гуллатмиш Бу озод Осиёни» деган қўшиқлар муаллифи бўлиб туюлиши мумкин. Бу тоифадаги қўшиқларни Туроб Тўла бисотида йўқ, деб бўлмайди. Лекин у шоир сифатида ўз халқининг юкини енгил қилишга, меҳнатдан қадоқ бўлган қўлларини силашга, дарду аламларини қўшиқнинг ҳаётбахш нафаси билан ўраш ва шоҳи қанотлари билан учиришга, унинг қалбига яшаш завқини бағишлашга уринди. Бу — қалам учида юрадиган, кўнгил ичида ухлайдиган шоирнинг иши!

Унинг жилд-жилд шеър ва достонлари, пьеса ва киносценарийлари, таржималарини бир чеккага қўйиб, фақат унинг қўшиқларига эътибор берадиган бўлсак, шу қўшиқлардек латиф, учқур ва дилрабо ашулалар бормикан, бошқа бирор шоирда.. Тўю маъракаларимизни, байрамларимизу оилавий йиғинларимизни, ойнаи жаҳон қаршисидаги оқшомларимизни безаган ажойиб қўшиқлар муаллифи Туроб Тўла бўлганлиги адабиётимизнинг, халқимизнинг бахти, шодлиги, ғурур ва сурури эмасмикан?!

Туроб Тўла — икки юздан зиёд мафтункор қўшиқлар муаллифи. Лекин гап уларнинг сонида эмас. У ўзининг ҳар бир ўлмас қўшиғи билан ўзбек қўшиқчилик санъатининг уфқларини беҳад кенгайтириб юборган, уни бугунги ҳаётимизнинг қон томирлари билан улаб юборган, унга Ширмонойга ўхшаш фидойи замондошларимиз ҳаётини олиб кирган.

Одатда қўшиқни икки оналик асар дейишади. Чиндан ҳам қўшиқни шоир билан бастакор биргаликда яратади. Шубҳасиз унга ижрочи ҳам ҳаёт нафасини пуркайди. Лекин менимча, Туроб Тўланинг эл оғзидан тушмай келаётган бир даста қўшиқлари борки, уларнинг сўзи ҳам, куйи ҳам шоир дилида ялакат мағизидек бирга туғилган.

Сунбул сочингга гулми, гул-поламми тақибсан,
Гул-пола мисли яшнаб дилларга хўб ёқибсан,
Мазмуни баъзиларни ишқ ўтида ёқибсан,
Айтгил ўзинг, Санобар, қаер экан маконинг,
Фарғона, Тошкент ё Қўқонми ошиёнинг!

Мана бу сатрлар ҳам тоғеллари каби шўх-шан эсади:

Эй субҳи сабо еллари, тўхтанг, менга навбат
Тингланг мени, Поп ерлари, тўхтанг,
менга навбат.

Бундай шўх, офатижон оҳангларни ва уларга мос сўзларни шоир қаердан топди экан?.. Булоқ сувидек тоза ва жўшқин сатрларнинг қуйилиб чиқиши учун шоирда булоқдек мусаффо ва жўшқин юрак бўлиши лозимдир, балки...

70-йилларда бўлса керак, Туроб Тўла Наманган вилояти бўйлаб ижодий сафардан бир неча ўлмас қўшиқлар билан қайтди. Шу қўшиқларнинг бирида «оқ олтин» далаларида меҳнат қилаётган уч дугона мадҳ этилган эди. Бу дугоналар бугун неварали, ували-жували аёллар бўлган бўлсалар ажаб эмас. Эҳтимол, улар Туроб Тўланинг:

Сарҳовузнинг бўйларидан учарми ғоз,
Чаман бўлур уч дугона қилса парвоз,
Уч дугона, уч моҳирўй, уч пахтакор,
Уч даламиз тароватн, уч сарвиноз,
Попнинг попук қизларига яли-яли,
Ширмонойнинг изларига яли-яли.

деган қўшиғини эшитсалар, бир неча йилларга ёшариб, ёшликнинг беғубор осмонидан таралган нурларга бурқансалар керак. Ана шу дақиқалардаги руҳий нурланиш фақат уларда эмас, балки шу қўшиқни тинглаган бошқа кишиларда ҳам бўлиши табиий.

Туроб Тўла ҳамиша эл орасида бўларди. Корхоналарда, жамоа ва давлат хўжаликларида мухлислари билан бот-бот учрашиб турарди. Ушбу суратда Туроб Тўла шоир Омон Матчон билан Тошкент Чинни заводида бўлган пайт акс этган.

Туроб Тўла қаламидан кумуш томчилар янглиғ тўкилган ва денгиз мавжларини эслатган бу мисраларнинг ўзиданоқ улар куйи янграб туради. Айтмоқчиманки, Туроб Тўла ўз қўшиқларини куйлаб ёзган. Унинг қўшиқлари қаламидан куйлаб тўкилган. Шоир ўз дилида пайдо бўлган қўшиқ сўзларини шундай танлаб олганки, улар худди бир-бирларини топганларидан қувониб, куйлаб юборгандек бўладилар.

Туроб Тўла ғоят самимий, дилида ғубор бўлмаган, ҳаётдаги, кишилардаги гўзаллик белгиларидан баҳри дили очиладиган, ҳар бир кишига меҳрибон дўст бўлишга интилган инсон эди. Шоирнинг ана шу инсоний фазилатлари гўё симобдай эриб, қўшиққа айлангандек бўлади. Унинг қўшиқларидаги тиниқ ва тоза, жўшқин ва нурли оҳангларнинг, туйғуларнинг манбаи ҳам худди шундадир.

ЯХШИЛИК

СИНГЛИМ ҲАМИДАХОНГА

Яхшилик дунёда камайиб кетди,
Демак, яхши одам камдан-кам энди.
Яхшилик ўзининг бошига етди
Саҳийлик важидан, хотиржам энди.

Танқис бўлиб қолди, э воҳ, яхшилик,
Ҳадя қилса арзир энди уни ҳам.
Билсангиз, бу ҳатто катта кўргулик,
Инсон қисматида даҳшатли бир ғам!

Тотувларни кўрсам, соғинаман уни,
Ҳайрат бармоғини тишлаб, зориқиб.
Мен байрам қиламан туғилган кунин,
Тополмай йиғлайман ёқамни йиртиб.

Яхшилик бу — қизим, ёрим қошимда,
Бу — ўғлим, бу — синглим, тағин ким...
Ҳар нечук, бир куни ёлғиз бошимда
Унинг фарёдига умидвор эдим...

ВАҚТ

Азизам, вақт лоқайд
нақадар,
Ва нақадар бефарқ,
бепарво!
Қаҳри қаттиқ, тошюрак
дилбар,
Бамисоли дарёсиз дарё!

Ҳар вақт шундай, ҳар он,
ҳар нафас,
Ёшлигингни олиб кетади.
Ҳавасларинг этиб хори-хас,
Ғулув, ташвиш солиб кетади.

Ва руҳингга солади соя,
Гул юзингга битади ажин.
Вақт шундай билониҳоя,
Ўйларингни олиб кетар жим...

Вақт шундай, азизам опаш,
Ёшлик шундай, ўткинчи
бир туш.
Қолса ҳамки қалбингда оташ,
Қанотлари парт бўлган бир
қуш...

Ёшлигингни авайла, эркам,
Вақт у елдир, совурма елга.
Ёшлик билан жаҳонинг
кўркам,
Сен у билан кераксан элга.

Агар десанг муҳаббатингни,
Мени десанг, десанг мабодо,
Вақтга берма малоҳатингни,
Совурмагин ва этма адо!

Вақт азизам, керакдир сенга,

Сен вақтғамас, буни яхши
бил.

Таомилда ҳамиша чинга

Саналади ёлғон билан қул.

Қул бўлмаган ёлғонга асти,

Қул бўлмаган вақтга, етар!

Таомил бу энди абасдир,

У вақт билан кўнглинг тор
этар.

Вақт, азизам, чаманда бир
гул,
Очилади, бўлади хазон.
Сен офтоб, ботса ҳам бугун,
Эрта тағин бўлур намоён!

Сен боғимда бўлгин офтоб,
Ўлканг чаман билан ораста.
Ўлканг бахтга этилган жавоб,
Олам яшар унга ҳавасда!

Шундай сенинг ўлканг,
Диёра,
Адаш қилдим номингни унга!
Борин этиб сенга ҳавола,
Яшар мангу ўхшаб
Мажнунга!

Оҳ, Диёра, жоним Диёра,

Тасаддуқман саодатингга!

Оҳ, Диёра, жоним Диёра,

Интизорман камолотингга,

Камолотинг, тароватингга!..

ИККИ АНОР

Икки анор, лекин қизилмас,

Менинг билан бирга

келдилар.

Аммо-лекин келишдан
безмай
Қалбларимни пора қилдилар.

Икки анор, яна икки нон

Мўрт лочира қўйниларида.

Гўё ушлаб дилдан ширин
жон

Ишқ келтирар қўйинларида.

ШЕЪР ҚАЛАМЧАЛАРИ

Навоий Лайли қиссасини ёзганида, «Аёлларни бунча осмонга кўтарасиз? Ахир улардан пайғамбар ўтмаган-ку!» деб айб қўйишган, ҳазратга. Ҳазрат: «Хўп, аёллардан пайғамбар йўқ, лекин ҳамма пайғамбарни ким туққан?» деб лол қолдирган экан аёлларни ерга урйб келган бетавфиқларни.

* * *

Амир Алишер ўзига бир неча сағана қурдирибди, бирини Боғи Зоғонда, бирини Саъдиддин Қошғарий мозорида, бирини Ҳожи Ансорий мозорида, тағин бирини ўзи солдирган жомеларнинг бирида. Бундан хабар топган Жомий сўрабдилар: «Амир, бу нима қилганингиз?» Амир дебмишлар: «Шундай қилиб чалғитмасам, барвақт ўлдириб юборадиган кўринадилар, устод».

* * *

Меъмор — тирик йилнома. У қўшиқлар, ривоятлар тинганда ҳам сўзлаб, куйлаб туради.

* * *

Пифагор айтган экан: «Эй, Оқила, эринг агар сени севишдан тўхтамасин, десанг, шундай қилгинки, у ҳеч қаерда ўз уйидагидек ҳузур тополмасин».

* * *

Ҳар бир деразанинг ўз офтоби бор. Фақат бирига эрталаб, ўзгасига кечроқ келади.

* * *

Шеър муҳаббат чақмоғини эслатади, чақиб ўчади ёки ўт олдириб кетади.

* * *

Танга устида ўйнаган раққоса.

* * *

Тенгсиз санъаткор — текис водийда пайдо бўлган баландлик.

* * *

Сўз яхши одам қўлида кундан ёруғ, ёмон одам қўлида тундан қора.

* * *

Инсон тили «она» деб чиқади ва шу ондан инсонлик олади, у. Демак, сўз ҳам онадан туғилади.

* * *

Кўнгил — тагсиз дарё. Дарёда сув париси яшайди, дейишади.

* * *

Кўз ёшдан гул кўкариб, булбул куйганмас. Кўз ёшдан фақат тиканак ўсган, холос, у ҳам қабристонда.

* * *

Нинадек меҳнаткаш йўқ. Ўзи нинадеккинаю дунёнинг ишини қилади. Ҳаммани кийинтириб, ўзи доим яланғоч қолади.

* * *

Янгилик эскиликнинг йиртилган жойидан пайдо бўлади.

* * *

Беҳуда кулаверма, кулгинг тугаб қолади. Керак бўлганда, нима қиласан? Унда сенинг устингдан куладилар.

* * *

Шоир шоирмас, истеъдод — шоир. У шоир бўлганидан ҳам керилмайди. Чунки, шоир — истеъдоднинг котиби.

* * *

Қўшиқ қаламдан қўшиқ айтиб тушади.

* * *

Муҳаббат — тонгги гулга ўтирган шабнам, очиб юборади дилни. Омонат туради, ана шу шабнамдек. Озгина эҳтиётсизлик тўкиб юборади, уни.

* * *

Касбдошим! Китобхон юрагини сенга ишониб топширган. У юрак тошдан қаттиқ, гулдан нозикроқ. Қаламингни авайлаб тут, қаттиқ босма, яралаб қўясан!

ҚЎШИҚ

Бундан беш йил муқаддам Туроб Тўланинг 70 йиллиги муносабати билан Ўзбекистон телевидениеси шоир ижодига бағишланган мусиқий-драматик кўрсатувни тайёрлаган эди. Шу кўрсатув Охунбобоев номидаги Тошкент тиббиёт билим юртидаги шоир билан учрашув пайтида ёзиб олиниши, сценарийга кўра эса меҳмон билим юрти талабаларининг турли-туман саволларига жавоб бериши лозим эди. Шоир ана шу учрашув-кўрсатувга тараддуд кўрар экан, ўзига ўзи савол бериб, жавоб қайтарган.

Шоир архивида сақланиб қолган қўшиқ санъати хусусидаги савол-жавоб қуйида биринчи марта муштарийлар эътиборига ҳавола этилмоқда.

Савол: — Қўшиқ санъатимиз, айниқса, телерадио тараққиёти муносабати билан жуда ривожланиб кетди. Бир вақтлардаги буюк бастакорларимиз, шоирларимиз, ҳофизларимиз сингари суюкли қўшиқ ихлосмандлари, қўшиқ санъати ижодкорлари майдонга келдилар. Улар ҳозир халқона қўшиқлар яратмоқдалар, Толибжон Содиқов, Мутаваккал Бурҳонов, Юнус Ражабий, Тўхтасин Жалилов, Муҳаммаджон Мирзаев Ҳалима Носирова, Саодат Қобулова, Акбар Ҳайдаров, Қобилқори, Бобораҳим Мирзаев анъаналарини давом эттирмоқдалар. Бугунги Сайфи Жалил, Икром Акбаров, Абдуҳошим Исмоилов ва Ғуломжон Ёқубов, дейлик, Бобомурод Ҳамдамов, Хайрулла Лутфуллаев, Нуриддин Ҳамроқулов, Камолиддин Раҳимов, Ҳабиба Охунова, Таваккал Қодиров, Холисхон Қодировалар ана шундай ажиб санъаткорлардир. Миртемир ва Собир Абдулла, Ҳабибий ва Чархий қўшиқлари мана шу санъаткорлар санъати билан омухтадир. Қўшиқ ҳақида фикр юритганимизда, мана шу ижодкорлар халқимиз муҳаббати билан машҳурлар... Бугун эса энг севимли шоирларимизнинг энг яхши шеър ва ғазаллари эътиборда.

Жавоб: — Мен сиз келтирган қўшиқларимиз шуҳратини қадрлайман, уларга ҳавас қиламан. Яхши қўшиқ яхши шеър сингари жуда кам. Улар ўртамиёна ва ёмон қўшиқлар деган ўтга кўмилиб кетишган. Уларни бу фалокатлардан тозалаб олиш ниҳоятда қийин. Шунинг учун кўпинча яхши, иқтидорли қўшиқлар ана шу ўтларга кўмилиб қолиб кетадилар. Бунга дастлаб яхши хонандалар сабаб. Улар ўз қадрларини билмайдилар, атрофларида ўрала бошлаган ёмон шоир ва ёмон бастакорларга ҳамкор бўлиб қоладилар; нима яхши, нима ёмон деган—ўзлари учун ниҳоятда зарур нарсани ажратолмай қоладилар ва тезда саҳнадан тушиб кетадилар, эътибордан қоладилар.

Назаримда, ҳар бир шуҳратли санъаткор ўзининг шахсий адабий эмакдошига эга бўлиши керак, унинг айтганини қилиши, бўлар-бўлмас шеърларни айтавермаслиги керак. Ана шунда ҳали айтганимиз ўртамиёна, ёмон асарлардан қутула бошлаймиз, яхши асарларни ҳалиги ўтлардан тозалаб, оламиз.

Савол: — Сиз кимлар билан ишлагансиз? Қайси қўшиқларингиз қандай пайдо бўлган ва севикли қўшиқлар сафига кирган?

Жавоб: — Бу масалада уч томон бир-бирини топиши керак: шоир, композитор, хонанда... Биз шундай ишлаганмиз, ҳозир ҳам шундай. Икром Акбаров, Ботир Зокиров бирга ишлаганмиз. Дони Зокиров ,Муҳаммаджон Мирзаев, Дилором Қаюмова, Ғанижон Тошматов, Замира Суюнова, Абдуҳошим Исмоилов, Ғуломжон Ёқубов... Фарруҳ Зокиров ва «Ялла»... Бир вақтлар Юнус Ражабий билан, Фахриддин Содиқов, Коммуна Исмоилова, Эргаш Йўлдошев билан... Булар бир-бирларини тўлдирадилар. Хато кам бўлади.

Савол: — Қўшиқ қанақа бўлса, халқ ўзи билан олиб кетади?

Жавоб: — Унинг дардини топа олса, орзусини айта олса, теран, мазмунли, фалсафий айта олса.

Савол: — Қайси қўшиқларни шундай қўшиқлар, деб биласиз?

Жавоб: — Эркиннинг, Нуриддиннинг, деярли ҳамма қўшиқларини... «Ялла»нинг, «Дуторчи»ларнинг ҳам. Сулаймон Юдаковнинг, Сайфининг, Левиевнинг, Бурҳоновнинг, Абдуҳошимнинг, Муҳаммаджон Мирзаевнинг кўп қўшиқларини шундай қўшиқлар, деб биламан.

Савол: — Ўзингизнинг қайси қўшиқларингизни шундай қўшиқлар қаторига қўша оласиз?

Жавоб: — Бунақа саволга жавоб бериб бўлмайди-ку...

Савол: — Менинг қулоғимга айта қолинг! Ахир ўзингиз айтдингиз-у яхши қўшиқнинг муаллифи битта бўлмайди, деб.

Жавоб: — Ундай бўлса, айтсам бўлар экан. Шеъринимас-у куйини, ижросини!. Масалан, Замира Суюнованинг «Ойбулоқ», Дилором Қаюмованинг «Уч дугона», «Олтин сандиқ», «Эй гул» қўшиқлари, Абдуҳошим билан Мирзаев музикалари, Коммуна Исмоилованинг «Ширмоной», «Қийнамасанг-чи», Эргаш Йўлдошевнинг «Ўзбекистондан», Камолиддин Раҳимовнинг «Санам, ҳеч борми инсофинг» қўшиқлари, Фахриддин Содиқов, Султон Ҳайитбоев, яна Мирзаев куйлари, Ботирнинг бир неча қўшиқлари: «Газли», «Маҳбубга», «Мафтун бўлдим», «Қайдасан», «Номингни айт», Икром Акбаров, Бурҳонов музикалари. «Дилором», «Санобар»... Айтаверайми?

Савол: — Тахминан қанча қўшиғингиз бор?

Жавоб: — Санамаганман.

Савол — Ҳар нечук ҳар куни айтилади.

Жавоб: — Шундай...

Савол — Радио айтади, телевизор айтади, театрлар айтади, кино...

Жавоб — Ҳа, кино ҳам. Деярли барча музикали фильмларда. «Мафтунингман», «Ёр-ёр», «Беш оғайни фарғоналиклар», «Газли»...

Савол: — Яқинда тағин бир фильмга қўшиқлар ёзаётган эдингиз?

Жавоб: — Мелис Афзаловнинг «Майсаранинг иши» фильмига. Фарруҳ, Илёсов билан бирга.

Савол: — Шу қўшиқлардан эшитсак бўладими?

Жавоб: — Буни Фарруҳ билади... (Фарруҳнинг гапи ва ижроси).

Савол: — Бугунги кунда ҳамма гапни ўз номи билан айтмоқдамиз. Шахсга сиғиниш, турғунликларда қўшиқнинг аҳволи нима бўлган?

Жавоб: — Адабиётнинг, санъатнинг аҳволи нима кечган бўлса, унинг ҳам аҳволи шу бўлган. У вақтдаги қўшиқларни бугун айтиб ҳам бўлмайди, эшитиб ҳам... Плёнкаларда қолмаган бўлса, мияда қолмаган у қўшиқлар.

Лекин шуни ҳам айтиш жоизки, ўша даврларда ҳам «Менинг қўшиғим» деса арзигулик ўткир қўшиқлар яралган. Лекин уларнинг ҳам қисматлари муаллифлари қисмати сингари ачинарли бўлган. Уларни «сарой қўшиқлари» деб улардан халқни бебаҳра қилганлар, билиб-билмай ижро этган ёки ижро этишга ижозат қилганларнинг шўри қуриган. «Сегоҳ», «Феруз», «Ушшоқ», «Чапандоз», «Тановар», «Шаҳноз», «Бир ишва билан», «Баёт»ларнинг қисматлари шунақа бўлган. Ёки ана шу классик ашулаларга ўхшатиб ёзилган «Кўрмадим», «Айлагач», «Мубтало бўлдим сенга» қўшиқларининг ҳам. Саидахон ва Миртемирнинг «Саида зор этдими», «Ҳай-ҳай», «Пинҳон кезар», «Бир гўзал» қўшиқлари тўхтаб-тўхтаб айтиларди. Ниҳоятда беранг замонавий қўшиқлар бу қўшиқларни қаламдай ўчириб ташлашарди. Илҳомсиз ёзилгучийди у қўшиқлар.

Қўшиқ деганнинг жилваси, сеҳри бўлиши керак, улар тортиб туриши керак, кишини. Шундай қўшиқлар йўқ эмас, аммо улар ёнларида «ёмон» ўртоқларини олиб юришади, худди чиройли қизлар ёнида хунук ўртоқлари юргандай, ўтиб кетаверишади бемалол. Яхши қўшиқ ҳамиша тиниқ, ҳассос, нафис, содда, мусиқавий бўлган. У ҳатто композиторга бўлажак оҳангларини айтиб турган.

Савол: — Кимдир «Шоир билан композитор ошиқ-маъшуқларни учраштирувчи совчилар бўлишади», деганди...

Жавоб: — Жуда тўғри топдингиз. Шоир ёзаётган шеърини, композитор ўйлаб юрган куйини ким айта олишини олдиндан билиши керак. Мен, масалан, «Тавба» деган шеъримни кўз олдимга, албатта, уни ёза оладиган, уни айта оладиган композитор билан хонандани келтириб ёзганман. (Тўхтасин Жалилов ёки шунга ўхшаш композиторни) Аммо Тўхтасин Жалилов йўқ. Мену қўшиқнинг тақдирини ўйлаб гарангман. Унга тушадиган куй минг сон. Лекин унда у шеър майиб бўлади, «ёндим-куйдим»ларнинг яна бири бўлиб қолади.

Савол: — Яхши қўшиқнинг сири қайда бўлади? Баъзилар ўйлагандай, куйдами, шеърда?..

Жавоб: — Иккаловида. Лекин барибир қўшиқнинг бахти, омади унинг биронта топилмасида, чиройли образида ё ҳайратомуз мисрасида пайдо бўлади. Сиз унинг кўп мисолини биласиз.

Савол: — Тағин кимдир айтган эдики, «Қўшиқ ҳам бир театр», деб...

Жавоб: — Буни Исаковский айтган. Тўғри айтган. У агар яхши қўшиқ бўлса, унинг режиссёри ҳам, рассоми ҳам бўлади. Чунки, унинг ўз пейзажи, ўз портрети пайдо бўлади. Шунда у одамни тарбиялай олади, ёмон йўлдан қайтаради, ўйга толдиради, яхши ўйга.

Савол: — Энг севган ҳофизингизни айта оласизми?

Жавоб: — Айтсам, кўп хонанда дўстларимни хафа қилиб қўяман. Буни ўзингиз ҳам биласиз. Албатта, Таваккал, Камолиддин, Қобилжон, Нуриддин, Ҳабибахон, Холисхон, Бурнашева, Нуралиев, Алижон ва бошқалар.

Савол: — Халқ севган ҳофизлар-чи.

Жавоб: — Бунга тараф йўқ. Чунки, дид ҳар хил. У саводга ҳам боғлиқ. Савод кўп нарсани ҳал қилади.

Савол: — Қўшиқ ёзувчи шоирлар орасида ўзингиздан кейин кимларни тилга оласиз.

Жавоб: — Бунақа саволни дўстлар ҳазиллашиб, «провокационний савол бу» дейишади. Бугун Пўлат, Эркин, Абдулла, Гулчеҳра қўшиқлари ҳавасимни келтиради, тинглаб ҳавас қиламан. Бу билан бошқа қўшиқ ёзувчи шоирларни камситмоқчимасман. Асло! Булардан ҳам зўр қўшиқлар ёзаётган ёшларимиз борки, улар йўлига қуёш тилайман!

Саҳифани филология фанлари номзоди Наим КАРИМОВ тайёрлаган.

● *Алишер Навоий номидаги Республика Давлат мукофотига номзодлар*

РУҲИЯТ ШУЪЛАЛАРИ

1994 йилги Алишер Навоий номидаги Республика Давлат мукофотига номзодлар рўйхатида «Лайли ва Мажнун», «Бобур», «Кеча ва кундуз» видеофильмларининг ижодкорларини кўриб, тўғриси, мамнун бўлдик. Чунки юқорида тилга олинган телеэкран асарлари бир неча муҳим жиҳатларига кўра чиндан ҳам шундай юксак тақдирлашга арзийди.

Энг аввало, мазкур видеофильмлар катта бир гуруҳ ҳар хил ва ранг-баранг истеъдодли санъаткорлар ҳамда техник ходимларнинг кўп йиллик ижодий меҳнатининг улкан самарасидир. Улар ойнаи жаҳонда кўрсатилгач, халқимизнинг оммавий бир қизиқишига сазовор бўлиб, кенг жамоатчиликнинг талаб ва сўровларига кўра бир неча бор такроран намойиш этилди.

Қолаверса, худди шу телеэкран асарлари муносабати билан яна бир жиддий масалага ҳам эътиборни қаратиш тўғри бўлади. Алишер Навоийнинг «Лайли ва Мажнун» достони, Чўлпоннинг «Кеча ва кундуз», Пиримқул Қодировнинг улуғ шоир ва давлат арбоби Бобурга бағишланган «Юлдузли тунлар» романлари маданият тарихимизнинг турли даврларига мансуб ва уларнинг қаҳрамонлари ҳам бир-биридан кескин фарқ қилади. Шу билан бирга бу машҳур асарларни муҳим бир ибтидо ўзаро ҳамнафас қилади, ичидан бирлаштиради: уларда халқимизнинг миллий ўзига хос руҳи, табиати, бетакрор тарихий-ижтимоий турмуш тарзи, юксак маънавий инсоний сифатлари, ўй ва ҳаёллари, орзу ва интилишлари шуълаланиб турибди. Булар, аввало ана шу ноёб хусусиятлари ила тележкодкорларни ўзига жалб этган бўлса, ажабмас. Чунки, шу нодир асарлар асосида яратилган ва ҳамма қизиқиб томоша қилган видеофильмларнинг кадрларида ҳам миллий руҳ, миллий шуур, миллий-тарихий ҳаёт манзаралари барқ уриб турибди.

Маълумки, «Ўзбекфильм» узоқ даврлар мобайнида асосан синфий-коммунистик мафкура таъсирида фаолият юритиб, киночиларимиз ўзбек халқининг бетакрор маънавиятининг хусусиятларини илғаб ололмай, киноасарлар эса миллий дил ва тилни топа олмай қийналиб келди. Ўзбекистон телевидениеси санъаткорлари кинодаги бундай нохуш тамойиллар билан жиддий баҳсга киришиш асосида экран санъатини миллий руҳли асарлар билан бойитишга интилдилар ва қувонарли натижаларга эришдилар.

Телевидениедаги ижодкорлар ўз мақсадларини амалга оширишда суянган манбалари жиҳатидан ҳам киночилардан фарқ қиладилар. Кинорежиссёрлар асосан мустақил киносценарийлардан фильмлар яратишади. Бу, албатта, маъқул. Лекин номаъқул томони шундаки, улар асос қилиб олган сценарийларда халқ ҳаёти, унинг бой маънавияти бир ёқда қолиб, бир замонлар улуғ адибимиз Абдулла Қодирий айтганидай, «Афсоналар кўчасига киради» ва шу тариқа, «Ўзбек киноси»нинг маъноси ҳам бўлмайди. Тўғри, улар бадиий адабиётимиз асарларига ҳам мурожаат қилишади. Лекин асарлардаги «ўзбекча руҳ» кинода йўқолади.

Адабий асарлар видеофильм ижодкорлари томонидан кўп қисмли видео тасвир, талаблари ва қонуниятлари асосида тубдан қайта идрок этилган. Шу сабабли, юқоридаги бадиий асарлар манбаида яратилган видеофильмлар уларнинг экрандаги шунчаки «эгизаги» эмас, балки қайтарилмас руҳли, шаклу шамойилли, ўз қиёфаси ва тилига эга, мустақил ижодий ҳодисалардир.

«Лайли ва Мажнун», «Бобур», «Кеча ва кундуз» видеофильмларининг вужудга келишида асар режиссёри Мақсуд Юнусовнинг меҳнати беқиёсдир. У республикамиз телевидениесида деярли 40 йилдан буён ишлаб келаётибди. Фаолиятини Тарғибот таҳририятида режиссёр ассистенти сифатида бошлаган бу истеъдодли ижодкор ўзининг режиссёрлик истеъдодини, айниқса, адабий-драматик кўрсатувлар таҳририятида тўла намоён этди. Ўзбек ёзувчиларининг энг яхши асарлари асосида ўнлаб телеспектакллар ва видеофильмлар яратди.

Мақсуд Юнусов Алишер Навоий номидаги Республика Давлат мукофотига тавсия этилган видеоасарларнинг ҳам сценарийларини ўзи тайёрлади ва уларга режиссёрлик қилди.

«Лайли ва Мажнун» видеофильмида улуғ ишқ достонининг юксак ғоявий-эстетик олами ҳамда инсон руҳий манзаралари қизиқарли ва таъсирчан очилади. Унда асарнинг шеърий аслиятига иложи борича амал қилинган. Айрим мураккаб ҳолатлардагина насрий баён усулидан фойдаланилган. Достонда қаламга олинган жангу жадаллар, Қайснинг чўлу биёбонлардаги уқубатли кечмишлари, унинг жониворлар ила ошно тутинишлари каби ҳолатлар бевосита достон руҳига уйғун келадиган табиат, саҳро манзаралари қўйнида тасвирга туширилган. Улуғ шоирнинг рубоийлари, туюқлари, ғазаллари асосида яратилган дилбар ашулалар фильмга алоҳида бир руҳ, қанот бағишлайди.

Ёзувчи Пиримқул Қодировнинг «Юлдузли тунлар» романи ҳам, унинг асосида яратилган «Бобур» видеофильми ҳам халқимизнинг энг севимли асарларидан бўлиб қолди. Улуғ шоир ва давлат арбоби Бобурнинг ҳаёти, бой инсоний дунёси романда қанчалик эпик кенгликда қамраб олинган бўлса, у экран тилига ҳам шу қадар кўламдор ва таъсирчан бир тарзда кўчирилган. Бобур даврига хос тарихий шароит, у ўтган йўлларнинг табиий ва фаслий манзаралари видеофильмда ғоятда ҳаётий жонлантирилган. Энг қувончлиси, Бобур ва бошқа қаҳрамонлар ижроси ишониб топширилган актёрлар маҳоратига тан берасиз.

Истиқлол туфайли «қизил салтанат» даврида ноҳақ бадном этилган ижодкорлар ва нодир адабиёт ҳамда санъат асарлари қайтадан юзага чиқмоқда. Шулардан бири машҳур адиб ва шоир Чўлпон ҳамда унинг асарларидир. Чўлпоннинг «Кеча ва кундуз» романи чоп этилиб, халқ орасида кенг тарқалиб кетди. Мазкур асар асосида Мақсуд Юнусов бошлиқ телесанъаткорлар яратган беш қисмли видеофильмда Чўлпон асарининг мазмун дунёси очилган.

Видеофильм лавҳаларида «Кеча ва кундуз» романининг ҳар қандай истибдодга қарши нафрат билан суғорилган ўткир, исёнкор руҳи барқ уриб турибди. Чор истибдодининг бўғиқ, фожиали шароитида халқимиз кечирган оғир қисматлар, мутелик, қуллик азоблари, инсоний бахтсизлик фильмда ҳам катта санъаткорона куч билан гавдалантирилган. Актёрлар асар қаҳрамонларининг ички ва ташқи дунёсини ҳаққоний кўрсата олганлар. Асар руҳига мос тасвирий ва мусиқавий воситалар маҳорат билан танланган.

Биз шунингдек, «Лайли ва Мажнун», «Бобур», «Кеча ва кундуз» видеофильмларидаги Навоий, Бобур ва Чўлпон ролларини ижрочиси актёр Муҳаммадали Абдуқундузовнинг маҳорати, талантли ижрочилиги тўғрисида қисман тўхталишни лозим, деб биламиз. У «Лайли ва Мажнун» видеофильмида Алишер Навоий, «Кеча ва кундуз»да Чўлпон образларини юксак камолатли, руҳли сиймолар сифатида талқин эта олди. Актёрнинг бетакрор зиёли табиат қиёфаси, ифодали овози, бадиий сўз маҳорати бунда жуда қўл келади. Муҳаммадали Абдуқундузов, айниқса, «Бобур» видеофильмида бу буюк зотнинг олижаноб инсоний оламини, табиатининг мардонавор ҳислатларини катта бир истеъдод билан томошабинга етказишга муяссар бўлди. Бобур шу актёр тимсолида ўзига хос улуғвор бир сиймо тарзида кенг томошабинларнинг тасаввурига сингиб қолди.

Юқоридаги видеофильмларнинг муваффақиятида постановкачи рассом Саидакмал Расуловнинг ҳам салмоқли ҳиссаси бор. Экранда ўтмишдаги ҳаёт манзаралари, тарихий-маиший муҳит, қаҳрамонлар ташқи қиёфаси, кийим-либосларининг тарихан ўзига хослигини юзага келтириш — асарнинг ҳаётийлигини таъминловчи омиллардир. Бу омилларни эса безакчи рассом ҳаёли, билими, қуввати тасаввури яратади. «Лайли ва Мажнун», «Бобур», «Кеча ва кундуз» видеофильмларида кўринган ўзгача тарихий муҳит, маиший буёқлар, қаҳрамонларнинг ташқи кўринишлари бевосита Саидакмал Расуловнинг ижоди, унинг саҳнавий безак кашфиётларидир.

Ниҳоят, юқорида тилга олинган видеоасарларнинг дунёга келишида уларга адабий-бадиий раҳбарлик қилган ёзувчи, адабиётшунос ва журналист, Ўзбекистон Республикаси халқ депутати Ўрол Ўтаевнинг ҳам хизматлари катта. У кўп йиллар Ўзбекистон телевидениеси адабий-драматик кўрсатувлар таҳририятига раҳбарлик қилган йилларда ўзбек адибларининг энг яхши асарларини оммалаштиришнинг телевизион имкониятларини излаш ва топиш ташаббускорларидан бўлиб чиққан эди. Мана шу саъй-ҳаракатлар туфайли «Медея», «Қиролнинг дилхуши», «Навоий», «Гирдоб», «Диёнат», «Олмос камар», «Оқ кема», «Абадият қонуни» каби ўнлаб машҳур асарлар асосида қизиқарли телетомошалар пайдо бўлди. Булардан ташқари бевосита унинг муаллифлиги ва муҳаррирлигида ўзбек адабиёти ва санъати камоёндалари ҳақида 30 дан зиёд видеофильмлар яратилиб, Ўзбекистон телевидениесининг «Олтин фонди»дан ўрин олди. Халқимиз донолигининг рамзи бўлмиш бахшилар ижодини тарғиб қилишда, уларни ойнаи-жаҳон орқали кашф этишда Ўролнинг хизматлари каттадир.

Ўрол Ўтаевнинг «Лайли ва Мажнун», «Бобур», «Кеча ва кундуз» видеофильмларининг дунёга келишида адабий -бадиий раҳбар сифатида салмоқли ҳиссаси бор. Аввало, у юқоридаги асарларни видеофильмларга айлантириш ташаббуси билан чиқди. Кейин эса уларнинг малакали сценарий асослари юзага келишида, сценарийда ва видеотасвирда асарларнинг ғоявий-бадиий оламини тўлақонли, баркамол бир савияда ифодалаш жараёнида бошқа санъаткорлар билан бир қаторда ҳормай-толмай меҳнат қилди.

«Лайли ва Мажнун», Бобур», «Кеча ва кундуз» кўп қисмли видеоасарлари ҳозирги маданий-ижодий ҳаётимизнинг муҳим ютуқлари сирасига киради. Улар мазмун ва ифода йўлларига кўра миллий кино ва телеэкран санъатимизнинг уфқларини кенгайтирувчи асарлар сифатида қимматли. Айни пайтда фожиали тарихий ўтмишимиз маъноларини ўзида мужассамлаштирган бу томоша асарларининг ҳар бири ўзига хос тилда ҳозирги Истиқлол кунларимизнинг теран инсонпарварлик моҳиятини, Ўзбекистон мустақиллигининг тарихий қадр-қимматини халқимизга чуқур англатади.

Матёқуб ҚЎШЖОНОВ,
Михли САФАРОВ,
Икром ОТАМУРОД.

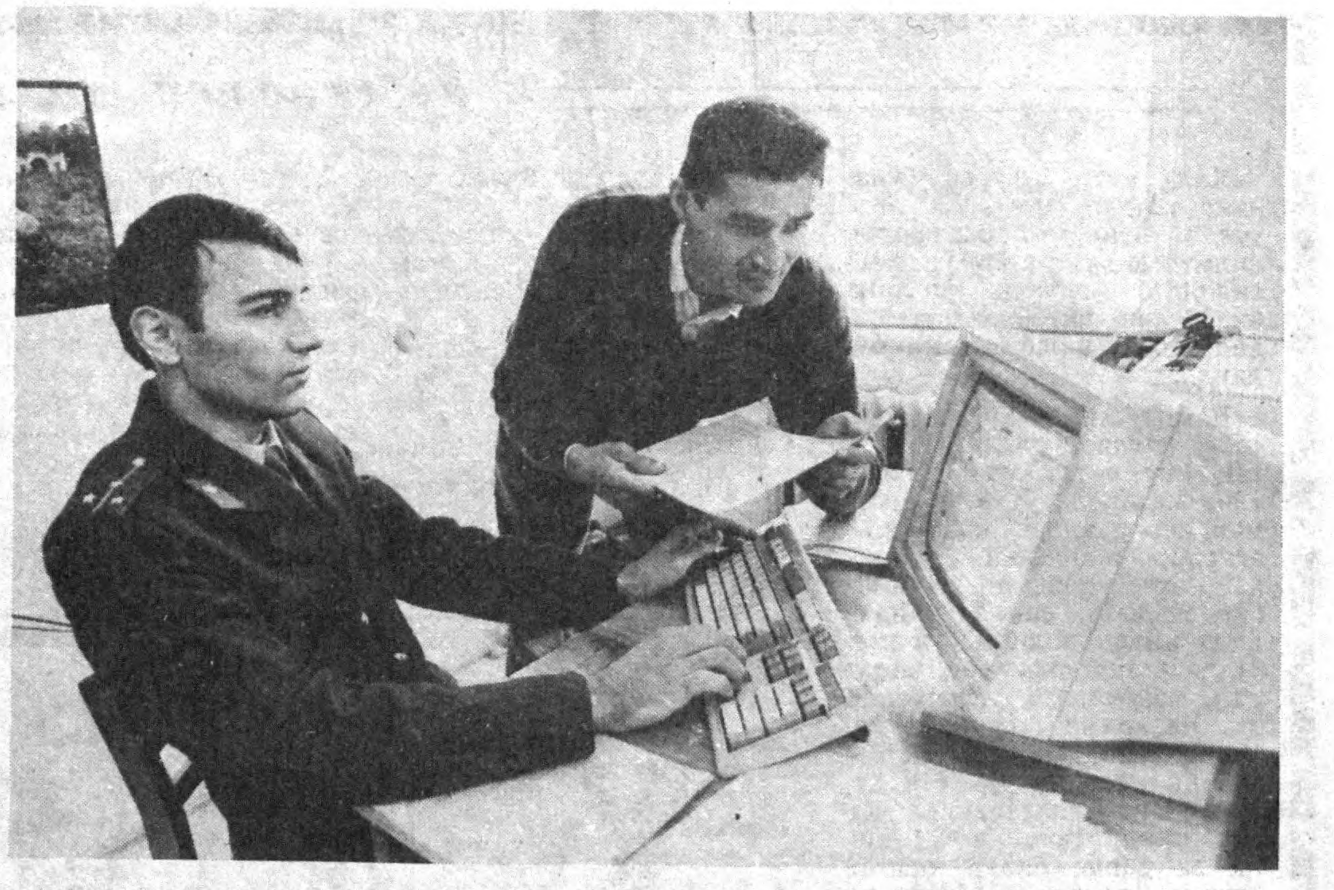

● *Ҳар кимки ёмон бўлса, жазо топқусидир!*

ЖИНОЯТЧИЛИК ПАЙИ ҚИРҚИЛМОҚДА

Мамлакатимизда ҳукуматимиз томонидан чиқарилган махсус қонундан сўнг уюшган жиноятчилик ва коррупцияга қарши кураш кескин тус олди. Бу тадбирга биринчилардан бўлиб киришган Фарғона вилоят ички ишлар бошқармаси ходимлари қисқа фурсат ичида бир қанча катта жиноий гуруҳларни фош қилишга муваффақ бўлди.

— Жиноятчиларга қарши курашнинг учинчи босқичини бошладик, — дейди вилоят ички ишлар бошқармаси бошлиғи, милиция полковниги Шукрулло Рўзматов, — «Ялпи шартли» номи остида бошланган операциямизнинг дастлабки ҳафтасида кўплаб қонунбузарларнинг фаолиятига чек қўйдик. Улардан катта миқдордаги наркотик модда, ноқонуний сақланаётган ўқ отар қуроллар тортиб олинди. Ҳозир бу қонунбузарлар суд ҳукмига ҳавола қилинган.

Яқинда вилоят ички ишлар бошқармаси ходимлари Миллий хавфсизлик хизмати ва Давлат божхонаси ходимлари билан биргаликда рейд ўтказишди. Бунинг натижасида бир қанча жиноятлар ўз вақтида қирқилди.

СУРАТЛАРДА: 1. (юқорида) вилоят ички ишлар бошқармасининг жиноят қидирув бошқармаси тезкор гуруҳи ходими, милиция катта лейтенанти Алижон Бобораҳимов ва ахборот маркази вакили, милиция катта лейтенанти Шавкат Парпиев иш устида. 2. (пастда) жиноятчилардан мусодара қилинган ашёвий далиллар.

Ш. ОЛИМОВ (ЎзА) суратлари.

● *Янги китоблар*

МАТБААЧИЛИК КЎЗГУСИ

Кўпинча бирор буюмнинг сифатига баҳо беришга тўғри келганда «Ҳа, ўзи бизда шунақа бўлади» деган луқмани эшитишингиз мумкин. Гўё бу гапни айтган одам сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқариш бизга хос, хорижий давлатлардагина аъло буюм тайёрланади, демоқчи бўлади. Лекин шу гапнинг замирида лоқайдлик, ўзимизни камситиш ётишини ҳамма вақт ҳам ўйлаб кўравермаймиз. Аслида қандай бўлиши керак? «Йўқ, бизники ҳам сифати аъло бўлиши шарт, бошқалардан кам жойимиз йўқ!» деган туйғу бизни қамраб олса тўғри бўлур эди. Ана шундай қарашда юртбошимиз куйиб-пишиб таъкидлайдиган хислат — ватанпарварлик, ўз мамлакати билан фахрланиш фазилати намоёндир.

Шу маънода яқиндагина босмадан чиққан Ислом Шоғуломовнинг «Шарқ машъали» ва «Светоч Востока» китоблари полиграфик ижроси жиҳатидан ҳам, юксак профессионализм нуқтаи назардан ҳам дунёга кўз-кўз қилса арзийдиган битик бўлибдики, уни жаҳоннинг ҳар қандай андозалари мезонида баҳолаш мумкин. Битилган ёрқин сатрлар, рангдор суратлару нақшинкор безаклар — буларнинг ҳаммаси ГФР ёки Финляндия усулини ёдга соларди (Ахир «Ўзбекистон оқ олтини» суратли альбоми Хельсинкида чоп этилгани кечагидек ёдимизда). Қизиқиб китобнинг охирги варағига қараймиз: «Шарқ» нашриёт-матбаа концернининг босмахонаси». Қойил! Бизнинг босмахона ҳам жаҳон ўлчамлари даражасига чиқибди. Бундай корхона билан ҳар бир ўзбекистонлик фахрланса арзийди.

Хўш, «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни бунчалик мукаммал технологияга асосланган ҳозирги даражага қандай эришди? Мазкур саволга айнан шу китобдан муфассал ва аниқ жавоб олишингиз мумкин. «Шарқ машъали» китоби 1991 йилда ўзининг 70 йиллик тўйини нишонлаган «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босиб ўтган йўл ҳақида. Уни концерн қиёфасини намоён этадиган чинакам ташрифнома дейиш мумкин. Китоб тарих фанлари доктори, профессор Черниёз Абўтолиповнинг сўзбошиси билан очилади. Унда тарихчи олим ушбу асар ва унинг муаллифи ҳақида қизиқарли маълумотларни баён қилган. Ч. Абутолиповнинг ёзишича, Ислом Шоғуломов тарих фанлари номзоди, Ўзбекистон халқ академиясининг академиги. У ўз корхонаси ҳақида меҳр-муҳаббат, зўр билимдонлик ва завқу шавқ билан ёзади. Ислом Шоғуломов ярим аср мобайнида ҳарф терувчига шогирдликдан бош директорликкача бўлган шонли йўлни босиб ўтди.

Дарҳақиқат, Ислом ака нашриётнинг 70 йиллик тарихини ёритишни ният қилар экан қалами қоғоз узра силлиқ кетади. Негаки, корхонадаги барча поғоналарда ишлаб кўрган, матбаачилик заҳматини ўз танасида ҳис қилган. Шу маънода Ислом Шоғуломовни ўзбек полиграфиясининг карвонбошиларидан бири дейиш мумкин.

«Шарқ машъали» китобини нафақат бир корхонанинг, балки Ўзбекистон полиграфия саноатининг тарихи дейиш мумкин. Китобнинг биринчи боби «Мураккаб ва ижодий меҳнат солномасининг саҳифалари» деб аталиб, унда матбаачилик сарчашмалари ҳақида мароқли ҳикоя қилинади. Шу бобда Ўзбекистон матбаачилари съездининг қатнашчилари сурати берилганки, у бебаҳо тарихий ҳужжат бўлиб, уни китобда беришни ниҳоятда савобли иш деб баҳолаш керак.

Кейинги боб «Давр ришталари» деб аталади. Унда нашриётда иш жабҳасининг кенгайиши, миқёслар кўлами аниқ рақамлар ва жонли мисолларда ёритилган. Корхонанинг юкини елкасида кўтарган, унинг ривожи учун бутун билим ва қобилиятини, керак бўлса ўзини фидо этган сиймолар китоб саҳифаларидан гўё бизга боқиб тургандай. Шунингдек, «Газетанинг қон томири» бобида матбаачилар ва журналистлар ҳамкорлиги ҳақида, матбуот нашрларини газетхонга етказиш йўлидаги меҳнат жараёни ҳақида мароқли ҳикоя қилинади.

Китобнинг кейинги бобларида замонавий технологияни жорий этиш йўлидаги саъй-ҳаракатлар ҳақида ёзилади. Шунингдек, халқ истеъмоли учун тайёрланадиган маҳсулотлар, ишчи-хизматчиларга шарт-шароит яратиш ҳақида қаламга олинган.

«Шарқ машъали» китобида ривожланган мамлакатлар технологиясини жорий этиш ҳақида, айни пайтда ўз мутахассисларимизнинг изланувчан ва новаторлиги кенг ёритилган. Бинобарин, муаллиф ёзади: «Ўзимизнинг резинали полотномиз — декел сифати жиҳатидан Англиянинг «Вулқон» маркали резинасидан қолишмайди. Эндиликда резинани валютага сотиб олмаймиз, аксинча уни хорижга сотамиз». Бу сатрлар китобхонда ифтихор туйғулари уйғотиши аниқ.

Ислом Шоғуломов ўз китобида эзгу ишларнинг раҳнамоси бўлган табаррук кишилар номини тилга олиб, кўп савобли иш қилган. Ўйлаймизки, келгуси авлод ана шу кишилар қаторида корхонанинг бугунги камолига ғишт қўйган бунёдкорларни ҳам унутмайди.

Шуҳрат ЖАББОРОВ,
Аслиддин БОЛИЕВ.

Фарғонадаги 3 хонали (ғиштли уй) квартирани Тошкентдаги 3 хонали уйга алмаштирaман.

ТЕЛЕФОН: 33-41-89.

«Ўзбекистон автомобилсозлик қурилиш» трести Республика ихтисослашган монтаж бошқармасининг [illegible]лат мулкчилик корхонаси [illegible]лиқ ҳолдаги акционерлик жамиятига айлантирилди.

ЎТГАНЛАРНИНГ ОХИРАТИ ОБОД БЎЛСИН!

Ўзбекистон Халқ демократик партияси Собир Раҳимов тумани кенгаши кенгаш аъзоси, халқ таълими бўлим мудираси Одилова Маъсуда Содиқовнага волидаи муҳтарамаси

Мактубахон ОДИЛОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Алишер Навоий номидаги Адабиёт институти жамоаси филология фанлари номзоди Раъно Иброҳимовага падари бузруквори

Мавлон ИБРОҲИМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Сурхондарё вилояти Термиз тумани «Намуна» жамоа хўжалиги Пахтаобод қишлоқ Кенгашининг собиқ раиси

Эшқул Бўриевич ҲАЙДАРОВнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан унинг оила аъзоларига ва яқинларига чуқур ҳамдардлик билдиради.

Ўзбекистон Республикаси телерадиокомпанияси қошидаги «Дуторчи қизлар» дастаси жамоаси яккахон хонанда Озода Мадраҳимовага онаси

Туфҳахон МАДРАҲИМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Ижтимоий таъминот вазирлиги собиқ ижтимоий таъминот вазири Ҳосият Ёқубжоновага онаси

Мушарраф ЁҚУБЖОНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан унга ва оила аъзоларига чуқур таъзия билдиради.

«Чилонзор» савдо ишлаб чиқариш акционерлик жамияти маъмурияти ва касаба уюшмаси мазкур ташкилот ходими уруш ва меҳнат фахрийси

Аъзам ҳожи МУСОШАЙХОВнинг

вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига ва қариндошларига чуқур таъзия билдиради.

Собир Раҳимов туман халқ таълими бўлими маъмурияти ва касаба уюшмаси қўмитаси туман халқ таълими бўлими мудираси Маъсуда Содиқовна Одиловага онаси

Мактуба ОДИЛОВАнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Абдулла Қаҳҳор номидаги Республика Сатира театри жамоаси театр режиссёри Х. Файзиевга отаси

Мавлон ИБРОҲИМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига ва яқинларига чуқур таъзия билдиради.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси жамоаси Олий аттестация комиссияси ходими Ҳотамжон Аъзамовга отаси

Аъзам ҳожи МУСОШАЙХОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

СПОРТ

ОММАВИЙЛИК ВА МАҲОРАТ

Байрам арафасида мамлакатимиз моҳир боксчилари, уюшма раҳбарлари, республика давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси мутасаддилари ва ҳомийлар учрашуви ўтказилди.

Ўзига хос байрамона тарзда ташкил этилган бу йиғинда ўтган мавсумнинг сарҳисоби ҳақида фикр юритилиб, юртимизда спортнинг бокс турига қизиқиш ортиб бораётгани, қўлга киритилган ютуқлар ҳам шунга яраша бўлгани ҳақида мулоҳазалар билдирилди. Зеро, Ватанимизда боксни янада ривожлантириш, оммавийлигини таъминлаш, моҳир спортчилар сафини кенгайтириш учун имкониятлар етарли. Фақат ташкилий-тадбирий ишларни амалга оширишда, бозор иқтисодиётига мослашишда ҳомийларнинг мадади алоҳида аҳамият касб этиши таъкидланди. Бу борада «Ўзенгилсаноат» уюшмаси ва унга қарашли корхоналар фойданинг бир қисмини «Соғлом авлод учун» ҳаракатини ривожлантиришга сарфлаб, боксни юксалтиришда яқиндан ёрдам бермоқда. Ўтган йили ўтказилган «Мустақиллик кубоги», Сидней Жаксон хотираси ва бошқа шу каби мусобақаларни уюштириш ва совриндорларни мукофотлашда мазкур уюшма ҳомийлик қилди.

Сергели туманининг 5-мавзеси, 49-уй, 11-хонадонида истиқомат қилувчи Аъзам Маҳамадалиевич НУРМУҲАМЕДОВ

ҚИДИРИЛМОҚДА

У 1978 йил 5 январда туғилган. 1994 йил, 2 январь куни кундузи соат 14.00—14.30 атрофида Сергели 7 мавзеси автобекатидан автобусга ўтирган (қайси рақамдаги автобуслиги аниқ эмас. 3-тезюрар, 39-тезюрар, 130-тезюрар бўлиши эҳтимоли бор). Кўкча дарвозадаги ҳовлисига бормоқчи бўлиб, уйига етиб бормаган ва орқасига ҳам қайтиб келмаган.

Унинг алоҳида БЕЛГИЛАРИ: болаликдан ногирон, ўқиш ва ёзишни билмайди, яхши гапириб тушунтиролмайди. Бўйи 165—170 см. озғиндан келган, сочи қора юз тузилиши чўзиқроқ. Эгнида йўл-йўл кўйлак, қора рангдаги 44—46 ҳажмдаги Туркия жемпери, кул ранг қалпоқ ва олди пистонли ярим пальто, оёғида калиш кийиб олган. Уни кўрган-билганлар 41-11-10, 44-08-44 телефонларига қўнғироқ қилишларини сўраймиз.

«ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ»

МУАССИС: УЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КЕНГАШИ

Бош муҳаррир: Азим СУЮН.

Таҳрир ҳайъати: Абдулла ОРИПОВ, Абдулҳафиз ЖАЛОЛОВ, Азиз НОСИРОВ, Аслиддин БОЛИЕВ (масъул котиб), Зиёд ДАВРОНОВ, Ислом ШОҒУЛОМОВ, Каримжон РИХСИЕВ, Миршароф МУҲСИМОВ, Олимжон НАЗАРОВ, Тўхтамурод ТОШЕВ (бош муҳаррир ўринбосари, «Осиё бозори» иловаси учун масъул), Шоқосим ШОИСЛОМОВ, Шуҳрат ЖАББОРОВ (бош муҳаррир ўринбосари).

Мафкура ишлари ва партия ҳаёти бўлими — 33-21-43.
Иқтисодиёт бўлими — 33-47-80, 32-54-27.
Парламент фаолияти ва ҳуқуқ бўлими — 33-54-55, 32-26-70.
Адабиёт, фан ва маданият бўлими — 33-07-20, 32-57-19.
Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-11-49, 33-76-04.
Ахборот ва спорт бўлими — 33-12-56, 32-55-16.
Тижорат, эълонлар — «Осиё бозори» редакцияси — 33-41-89, 32-55-70, 33-38-55, 32-54-12.
Шароф Рашидов фонди — 33-34-69, 33-20-36.
Қабулхона — 33-65-45, 32-55-15.

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ

Андижонда — 4-48-85;
Бухорода — 3-96-12;
Гулистонда — 2-26-22;
Жиззахда — 3-46-24;
Навоийда — 3-74-76;
Наманганда — 6-43-43;
Нукусда — 4,44-62;
Қаршида — 3-25-79;
Қумқўрғонда — 52-624;
Самарқандда — 35-22-90;
Урганчда — 6-72-60;
Фарғонада — 6-37-16.

● Рўйхатдан ўтиш тартиб № 000120.
Газета офсет усулида А—2 форматида босилади.
Ҳажми 3 босма табоқ.
Босишга топшириш вақти — 21.00.
Г—687. тир. 82.747. топширилди— 21.20.

Навбатчилар: Ҳ. ИКРОМОВ, Э. ЭСИРГАДИЕВ.

МАНЗИЛИМИЗ: 700083. ТОШКЕНТ, ГСП, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32-УЙ.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили «БуюкТурон» кўчаси 41-уй.

1 2 3 4 5 6.